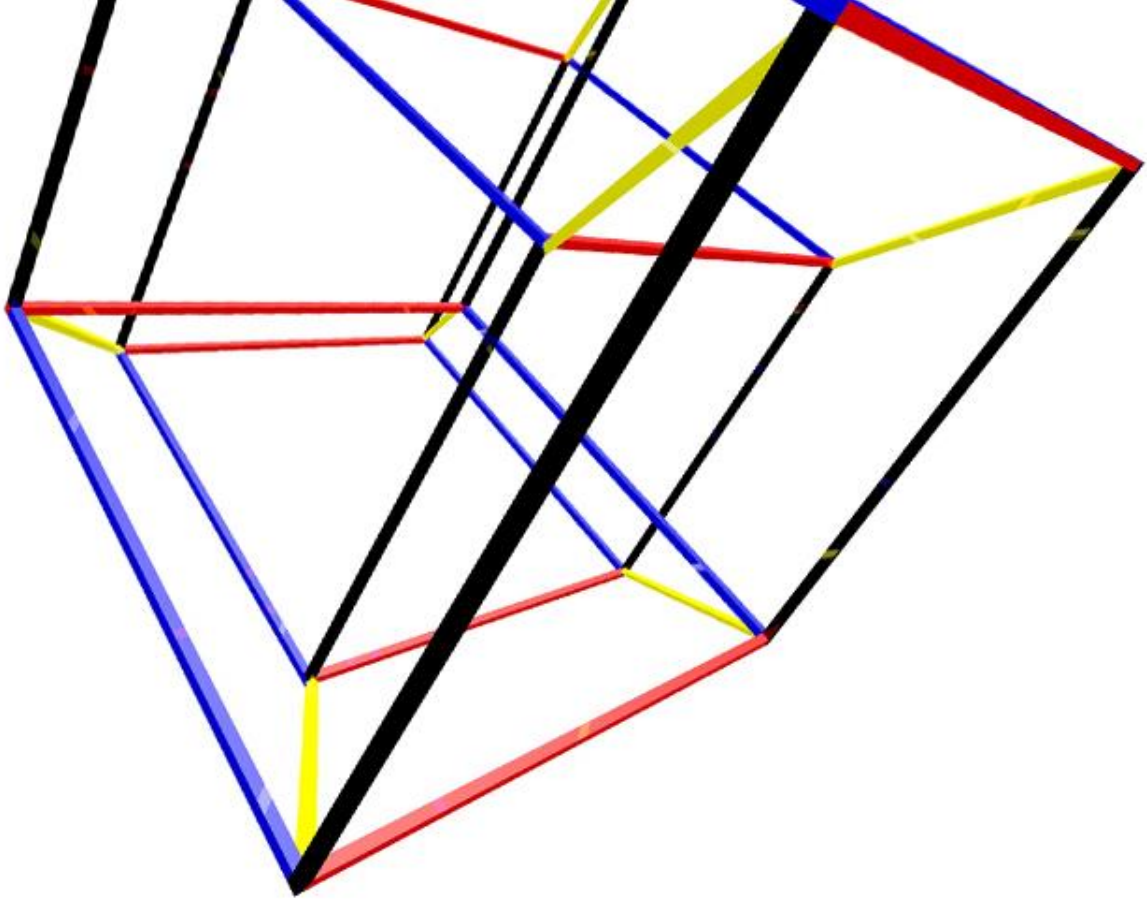

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond

Evaluatie Tweede en Derde divisie

HYPERCUBE
BUSINESS INNOVATION

Eindrapport, juni 2017

Inhoudsopgave

Management samenvatting	4
1 Introductie	8
1.1 Achtergrond en aanleiding	8
1.2 Onderzoeksvraag en domein	8
1.3 Methodologie	9
1.4 Structuur van het rapport	10
2 Sportief	12
2.1 Sportief – enquête	12
2.2 Sportief – interviews	16
2.3 Sportief – data-analyse	16
2.4 Sportief – conclusies	19
3 Publieke belangstelling en financiën	21
3.1 Publieke belangstelling en financiën – enquête	21
3.2 Publieke belangstelling en financiën – interviews	22
3.3 Publieke belangstelling en financiën – data-analyse	23
3.4 Publieke belangstelling en financiën – conclusies	26
4 Opzet en indeling divisies	28
4.1 Opzet en indeling divisies – enquête	28
4.2 Opzet en indeling divisies – interviews	30
4.3 Opzet en indeling divisies – data-analyse	31
4.4 Opzet en indeling divisies – conclusies	31
5 Promotie en degradatie	33
5.1 Promotie en degradatie – enquête	33
5.2 Promotie en degradatie – interviews	35
5.3 Promotie en degradatie – data-analyse	36
5.4 Promotie en degradatie – conclusies	37
6 Reglementen en licentie-eisen	39
6.1 Reglementen en licentie-eisen – enquête	39
6.2 Reglementen en licentie-eisen – interviews	42
6.3 Reglementen en licentie-eisen – data-analyse	43
6.4 Reglementen en licentie-eisen – conclusies	44
7 Beloftenteams	46
7.1 Beloftenteams – enquête	46
7.2 Beloftenteams – interviews	49
7.3 Beloftenteams – data-analyse	50
7.4 Beloftenteams – conclusies	51
8 Conclusies	53

Sa- men- vatting

Management samenvatting

Sinds het seizoen 2016/2017 heeft het Nederlands topvoetbal een nieuwe vorm. De competities van het amateur- en betaald voetbal zijn met elkaar verbonden. Waar in de top de Eredivisie en Jupiler League onveranderd zijn gebleven, is direct daaronder een nieuwe Tweede divisie toegevoegd. Er is daarmee ruimte in de piramide gecreëerd voor beloftenteams van betaald voetbalclubs, die voorheen uitkwamen in een gesloten competitie. Dit rapport beschrijft de resultaten van de evaluatie van de geoptimaliseerde voetbalpiramide.

De evaluatie is op drie verschillende manieren uitgevoerd:

- Enquête clubs en spelers
- Interviews met een aantal clubs en stakeholders
- Data-analyse

Uit de enquêtes is een beeld opgebouwd van de mening van de clubs en de spelers over een zestal hoofdonderwerpen. Door middel van een aantal interviews is een verdieping gemaakt op de enquêtevragen. Uit een analyse van de verzamelde data is gebleken of de resultaten uit de enquête en de interviews bevestigd of ontkracht worden.

Algemeen

De top van het Nederlandse voetbal heeft historisch gezien een grote reputatie als vindplaats van creativiteit, vooruitgang en maatschappelijke verbondenheid. Het is daarom des te opmerkelijker dat juist de top van ons voetbal als een van de laatsten op ons continent de stap gezet heeft naar de volledige aansluiting van de gehele voetbalpiramide. Bovendien verdeelt deze laatste stap het voetbal diep. Daar waar elke club altijd streeft naar sportieve successen en de daarbij behorende uitdaging op het eerste hogere niveau, heeft een fors deel van de Nederlandse amateurtop onder de huidige omstandigheden geen behoefte de stap te zetten naar het tweede niveau van ons land (de Jupiler League).

Dit rapport probeert inzicht te geven in de herkomst van deze parallax. We hebben bij de interviews daarom niet beperkt tot het evalueren van de bestaande situatie, maar ook gevraagd wat er te doen staat om de genoemde disharmonie op te heffen. Op deze wijze leveren we onze opdrachtgevers bouwstenen voor de toekomst. Hieronder de beknopte hoofdlijn per invalshoek van het onderzoek.

Hypercube heeft het rapport gebaseerd op informatie zoals die aan de gesprekken met de stakeholders en de verkregen data is ontleend. Hypercube heeft zich onthouden van het zelfstandig kiezen van positie met betrekking tot de in dit rapport beschreven standpunten.

Sportief

Er was veel spanning in de Tweede divisie omdat de teams aan elkaar gewaagd waren, dit was echter negatieve spanning. De spanning naar boven toe werd gemist. Deze spanning kan gecreëerd worden door extra promotieplekken, hoewel er weinig animo lijkt voor promotie naar de Jupiler League. Bovendien wordt er veel waarde gehecht aan periodekampioenschappen. De spanning in de Derde divisie wordt niet als anders ervaren in vergelijking met de Topklasse.

De Tweede divisie is sterker dan de Topklasse vorig seizoen, terwijl de beide Derde divisies zwakker zijn. De Derde divisie zondag en vorig seizoen ook de Topklasse zondag zijn zwakker dan hun equivalenten op de zaterdag. De competities zijn allemaal wel meer gebalanceerd dan vorig seizoen.

In de Tweede divisie blijkt de spreiding in reisafstanden kleiner te zijn dan in de Topklasse van vorige seizoenen. Dit betekent dat de kwaliteit zich centreert in slechts een deel van het land. Daartegenover staat wel in zowel de Tweede divisie als de Derde divisie de afname van het aantal derby's door velen als een groot gemis wordt ervaren, vooral door de zaterdagclubs.

Publieke belangstelling en financiën

De clubs die uit de Topklasse zaterdag naar de Tweede divisie zijn gegaan hebben een teruggang gezien in het aantal bezoekers (en daarmee de recettes en baromzet). De zondagclubs hebben niet veel gemerkt aan extra bezoekers. De twee extra thuiswedstrijden hebben niet opgewogen tegen het verlies aan toeschouwers. De media aandacht in de Tweede divisie wordt als positief ervaren.

Ook in de Derde divisie zijn de bezoekers iets lager door de toevoeging van de beloftenteams en door de grotere reisafstanden. Maar ook in de Derde divisie wordt de media exposure positief beoordeeld, voornamelijk in de kranten. De regionale TV zenders hebben minder aandacht omdat het niet het hoogste amateurniveau is.

Opzet en indeling divisies

In de Tweede divisie is er veel kritiek op het speelmoment. De meeste clubs willen graag een vast aanvangstijdstip op zaterdag variërend tussen 14:30 en 15:30.

Over de zaterdag/zondag scheiding zijn de meningen verdeeld. Een aantal geïnterviewden ziet graag dat wanneer er een extra Tweede divisie wordt geïnstalleerd, deze regionaal ingedeeld wordt, terwijl anderen liever de zaterdag/zondag scheiding terug ziet. Hetzelfde geldt voor de Derde divisie, waar een aantal liever een regionale indeling ziet.

Promotie en degradatie

Het idee van doorstroming door de hele piramide is goed, maar er zijn op dit moment weinig clubs die op promotie vanuit de Tweede divisie naar de Jupiler League zitten te wachten. Promotie wordt op dit moment niet als beloning maar als straf gezien door de meeste clubs. Daartegenover staat wel dat veel clubs graag extra promotieplekken zien omwille van het toevoegen van spanning (en periodetitels) in de Tweede divisie. De promotie/degradatie tussen Tweede en Derde divisie en tussen Derde divisie en Hoofdklasse wordt als zwaar aangemerkt.

Reglementen en licentie-eisen

Uit de interviews kwam naar voren dat het huidige licentiereglement grote weerstand oproept. Voornamelijk doordat de financiële haalbaarheid en consequenties van het voldoen aan de regels roept weerstand op. Hierbij gaat het vooral om licentie-eisen rondom contractspelers, organisatie, accommodatie en rapportage. De clubs vragen zich af in welke mate de opsteller van de licentieregels zich georiënteerd heeft op de mate waarin de nakoming van deze regels invloed heeft op de economische continuïteit van de betrokken clubs.

In het algemeen lijkt het beter om de licentie-eisen in de Tweede en Derde divisie af te zwakken of meer geleiden te maken en meer aandacht te besteden aan het begeleiden van de club die promoveert naar en de club die degradeert vanuit het betaald voetbal.

Men is ook ontevreden over de strafmaat gele en rode kaarten. Er moet idealiter één lijn getrokken worden met betaald voetbal, maar minimaal een zelfde strafmaat binnen de divisie.

Beloftenteams

Naast het licentiereglement is er veel weerstand met betrekking tot de beloftenteams in de piramide. De voornaamste reden hiervoor is dat de beloftenteams bezig zijn met opleiden, terwijl het primaire belang van de amateurteams bestaat bij de gratie van de sportieve prestaties.

De clubs vinden dat de beloftenteams geen enkele toegevoegde waarde hebben zowel sportief als qua entourage niet. De toeschouwersaantallen tegen beloften (en daarmee de recettes en baromzet) was veel lager dan tegen de andere clubs. Overigens onderkent vrijwel elke geïnterviewde de sportief-technische voordelen voor de ontwikkeling van de spelers bij de beloftenteams door het meedoen in de piramide.

Om er voor te zorgen dat de clubs die hun beloftenteam in de piramide hebben, dit ook serieus aanpakken, zouden er voorwaarden gesteld moeten worden aan beloften alvorens ze mee mogen doen in de piramide.

Conclusies

Het goede nieuws voor de top van ons voetbal bestaat uit het feit dat de overgrote meerderheid het sportieve functioneren van de competitieopzet als belangrijkste invalshoek aanmerkt. Daarna volgen publieke belangstelling en financiën terwijl de beloftenteams en de reglementen en licentie-eisen de rij sluiten. Tijdens de interviews met de bestuurders heeft de nadruk gelegen op juist die laatste twee categorieën.

Het sportieve beeld laat vooral in de Tweede divisie goed nieuws zien. Dit wordt echter overschaduwd door de negatieve afdrank over de beloftenteams en de licentieperikelen. Ook de cultuurgrenzen tussen zaterdag en zondag (fors) en tussen AV en BV (exorbitant) dragen hun stenen bij aan de voorliggende controverses.

Tijdens die interviews is op niet mis te verstane wijze uiting gegeven aan de bezwaren vanuit vrijwel de gehele top van ons voetbal tegen het proces van het ontstaan van en in dit voorjaar voorgenomen bijstelling van de voetbalpiramide.

AV bestuurders blijken desgewenst bereid hun afkeer van de huidige BV opzet aan de kant te zetten en hebben geprobeerd aan te geven hoe de promotie naar de Jupiler League wel als een sportieve prijs te kunnen aanvaarden. Het fulltime professionalisme zijn, naast het aantal teams in de Jupiler League, het aantal beloftenteams en de uniformiteit van het kick-off moment met een sterke voorkeur voor de zaterdagmiddag en een afkeer tegen de vrijdagavond die op gespannen voet staat met het semi-professionalisme, als pijnpunten aangegeven. Het cultuurverschil tussen AV en BV zal de tand des tijds nodig hebben om overbrugd te worden.

1

1 Introductie

1.1 Achtergrond en aanleiding

Sinds het seizoen 2016/2017 heeft het Nederlands topvoetbal een nieuwe vorm. De competities van het amateur- en betaald voetbal, voorheen twee gescheiden werelden, zijn met elkaar verbonden. Waar in de top de Eredivisie en Jupiler League onveranderd zijn gebleven, is direct daaronder een nieuwe Tweede divisie toegevoegd. Er is daarmee ruimte in de piramide gecreëerd voor belofte teams van betaald voetbalclubs, die voorheen uitkwamen in een gesloten competitie.

Vanzelfsprekend gaat deze verandering gepaard met specifieke licentievoorwaarden. Om de clubs geleidelijk aan te laten groeien naar een hoger niveau en ze de gelegenheid te geven de nodige organisatorische aanpassingen te volbrengen, is gekozen voor licentievoorwaarden die zich geleidelijk opbouwen.

In de bondsvergadering van 2 december 2014 is besloten dat er gedurende het seizoen 2017/2018 een evaluatie zou gaan plaatsvinden van de geoptimaliseerde voetbalpiramide. Er is echter gebleken dat de clubs op dit moment al behoefte hebben aan een grondige evaluatie van de nieuwe piramide. Dit rapport beschrijft de resultaten van deze evaluatie.

1.2 Onderzoeksvraag en domein

De top van het Nederlandse voetbal heeft historisch gezien een grote reputatie als vindplaats van creativiteit, vooruitgang en maatschappelijke verbondenheid. Het is daarom des te opmerkelijker dat juist de top van ons voetbal als een van de laatsten op ons continent de stap gezet heeft naar de volledige aansluiting van de gehele voetbalpiramide. Bovendien verdeelt deze laatste stap het voetbal diep. Daar waar elke club altijd streeft naar sportieve successen en de daarbij behorende uitdaging op het eerste hogere niveau, heeft een fors deel van de Nederlandse amateurtop onder de huidige omstandigheden geen behoefte de stap te zetten naar het tweede niveau van ons land (de Jupiler League).

Dit rapport probeert inzicht te geven in de herkomst van deze parallax. We hebben bij de interviews daarom niet beperkt tot het evalueren van de bestaande situatie, maar ook gevraagd wat er te doen staat om de genoemde disharmonie op te heffen. Op deze wijze leveren we onze opdrachtgevers bouwstenen voor de toekomst. Hieronder de beknopte hoofdlijn per invalshoek van het onderzoek.

Hypercube heeft het rapport gebaseerd op informatie zoals die aan de gesprekken met de stakeholders en de verkregen data is ontleend. Hypercube heeft zich onthouden van het zelfstandig kiezen van positie met betrekking tot de in dit rapport beschreven standpunten.

De reikwijdte van de evaluatie is duidelijk afgebakend en bestaat uit een grondige evaluatie over het functioneren van de nieuwe Tweede divisie en Derde divisie. De veranderingen die voor komend seizoen worden doorgevoerd blijven buiten beschouwing.

1.3 Methodologie

De evaluatie is op drie verschillende manieren uitgevoerd:

- Enquête clubs en spelers
- Interviews met een aantal clubs en stakeholders
- Data-analyse

1.3.1 Enquête

Er is een enquête gehouden onder alle voorzitters van de clubs uit de Tweede en Derde divisie. De enquête is ingevuld door 46 van de 54 clubs. Hiervan zijn 16 clubs uit de Tweede divisie (waarvan 3 beloftenteams), 16 clubs uit de Derde divisie zaterdag (waarvan 2 beloftenteams) en 14 clubs uit de Derde divisie zondag (waarvan 2 beloftenteams).

Daarnaast is er een enquête gehouden onder alle spelers uit de Tweede en Derde divisie. Deze enquête is naar 1500 spelers verstuurd, waarvan 337 uit de Tweede divisie, 354 uit de Derde divisie zaterdag, 399 uit de Derde divisie zondag en 410 spelers uit een beloftenteam. De enquête is door 310 spelers ingevuld, waarvan 91 uit de Tweede divisie, 114 uit de Derde divisie zaterdag en 104 uit de Derde divisie zondag. Van alle spelers vertegenwoordigt 43 spelers een beloftenteam (17 uit de Tweede divisie, 17 uit de Derde divisie zaterdag en 9 uit de Derde divisie zondag).

Uit de enquêtes is een beeld opgebouwd van de mening van de clubs en de spelers over een zestal hoofdonderwerpen. Elke club is gevraagd de onderwerpen op volgorde van belangrijkheid te zetten. Uit de aangegeven volgordes is een totale ranglijst van belangrijkheid opgemaakt. Deze volgorde hebben we aangehouden bij de hoofdstukindeling:

- Sportief
- Publieke belangstellingen en financiën
- Opzet en indeling divisies
- Promotie/degradatie
- Reglementen en licentie-eisen
- Beloftenteams

De antwoorden op de vragen variëren in alle gevallen van 1 (helemaal mee oneens) tot 5 (helemaal mee eens). De legenda in de grafieken bij de enquête resultaten is als volgt:

■ Tweede divisie

■ Derde divisie Zaterdag

■ Derde divisie Zondag

Ten slotte zijn de enquête resultaten ook vergeleken met de resultaten uit de enquête die de Commanditaire Vennootschap Tweede en Derde divisie (CVTD) heeft gepubliceerd in mei 2017. De uitkomsten van die enquête sluiten aan bij deze evaluatie.

1.3.2 Interviews

Door middel van een aantal interviews is een verdieping gemaakt op de enquêtevragen. De genoemde hoofdonderwerpen zijn in de interviews allen aan bod gekomen. De twee onderwerpen die de meeste aandacht kregen bij de gesprekken, waren de beloftenteams en de reglementen en licentie-eisen.

De interviews zijn afgenomen met:

- Tweede divisie: BVV Barendrecht, Koninklijke HFC en HHC Hardenberg
- Derde divisie zaterdag: IJsselmeervogels, Rijnsburgse Boys en Harkemase Boys
- Derde divisie zondag: Hercules, Be Quick 1887 en EVV
- Beloftenteams: Vitesse, FC Volendam, De Graafschap
- Overige stakeholders: Belangenorganisatie Amateur Voetbalverenigingen (BAV), Coöperatie Eerste divisie (CED), Supporterscollectief Nederland, Vereniging van Contractspelers (VVCS) en Vakbond Voetbal Oefenmeesters Nederland (VVON)

De Centrale Organisatie van Voetbal Scheidsrechters (COVS) heeft aangegeven niet in de gelegenheid te zijn voor het afnemen van een interview.

Tijdens die interviews is op niet mis te verstane wijze uiting gegeven aan de bezwaren vanuit vrijwel de gehele top van ons voetbal tegen het proces van het ontstaan van en in dit voorjaar voorgenomen bijstelling van de voetbalpiramide.

1.3.3 Data-analyse

Uit een analyse van de verzamelde data is gebleken of de resultaten uit de enquête en de interviews bevestigd of ontkracht worden.

De data die verzameld en geanalyseerd is bestaat uit:

- Wedstrijdinformatie
  - Uitslagen
  - Spelers
  - Toeschouwers
  - TV Kijkers
- Clubinformatie
  - GPS coördinaten
  - Ledenaantallen
  - Contractspelers
  - Financiën
- Overige informatie
  - Licentiereglement

1.4 Structuur van het rapport

De evaluatie is opgesplitst in zes hoofdonderwerpen, te vinden in de hoofdstukken 2 t/m 7. In elk hoofdstuk is te vinden wat uit de enquêtes, de interviews en de data-analyse met betrekking tot het onderwerp naar voren is gekomen. Elk hoofdstuk sluit af met de belangrijkste conclusies. In hoofdstuk 8 zijn de conclusies te vinden.

2

2 Sportief

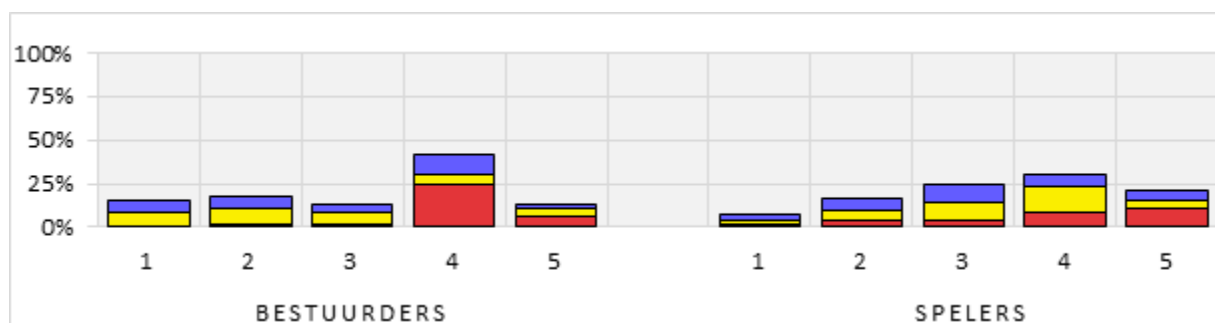
Een belangrijke doelstelling van de invoering van de Tweede en Derde divisie is het verbeteren van het sportieve niveau van de voetbalpiramide, enerzijds door versmalling van de piramide (een Tweede divisie, twee Derde divisies en vier Hoofdklassen i.p.v. twee Topklassen en zes Hoofdklassen) en anderzijds door het creëren van doorstroming met het betaald voetbal. Tevens zijn beloftenteams van BVO's ingedeeld in de piramide.

De sportieve evaluatie richt zich op de volgende aspecten:

- De sportieve kwaliteit van de competitie
- De sportieve balans van de competitie
- De competitie spanning
- De ontwikkeling van de spelers
- Het aantal derby's
- Het wedstrijdvolume en de duur van het seizoen
- De sportieve ambitie van de clubs

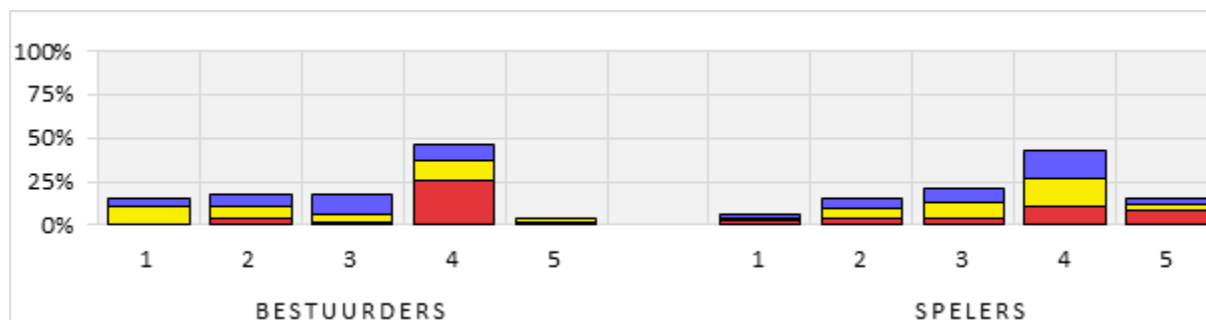
2.1 Sportief – enquête

De vraag of de **sportieve kwaliteit** van de competitie is toegenomen wordt overwegend positief beantwoord. Dit geldt niet voor de clubs die vorig seizoen in de Topklasse speelden en dit seizoen in de Derde divisie. Vooral de kwaliteit van de Tweede divisie wordt gewaardeerd. Voormalige hoofdklassers ervaren een sportieve vooruitgang in de Derde divisie. Volgens sommigen wordt de sportieve kwaliteit van de competitie negatief beïnvloed door de deelname van beloftenteams.

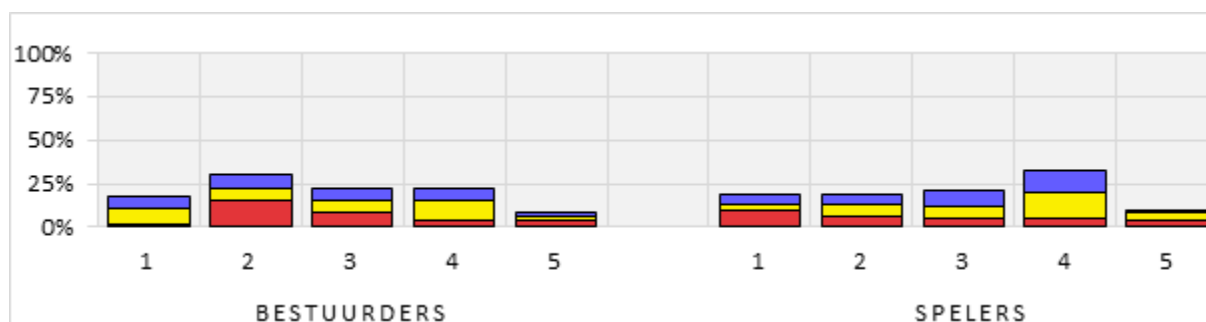
Figuur 1: De kwaliteit van de competitie is toegenomen

De **sportieve balans** van de nieuwe competities, meer wedstrijden tegen clubs van hetzelfde niveau, wordt als positief ervaren, vooral in de Tweede divisie. In de Derde divisie zijn de bestuurders hier aanmerkelijk negatiever over dan de spelers.

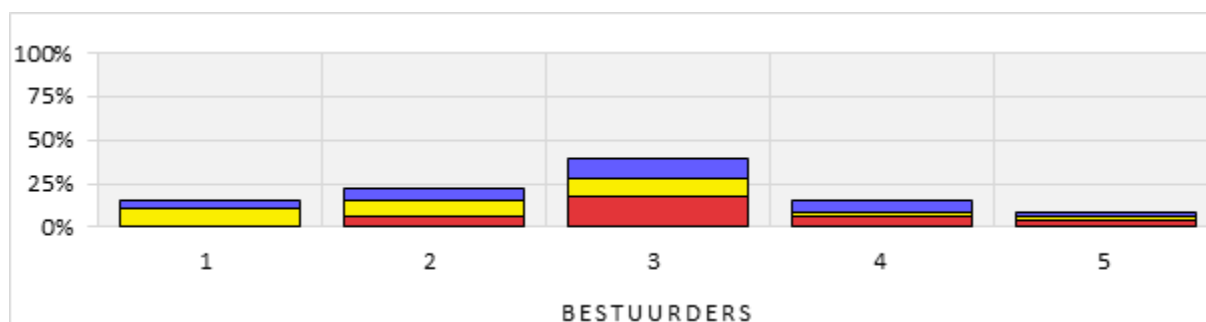
Figuur 2: we spelen meer wedstrijden tegen clubs van hetzelfde niveau

De **competitiespanning** in de Tweede divisie wordt veelal negatief beoordeeld. Aan de bovenkant was er al vroeg een grote voorsprong voor Jong AZ. Het ontbreken van periodetitels wordt door sommigen als een gemis ervaren. Het grootste bezwaar betreft de onderkant: door de zware degradatieregeling is de competitiespanning grotendeels in het rechterrijtje te vinden, te veel negatieve spanning. Over de competitiespanning in de Derde divisie is men een stuk positiever.

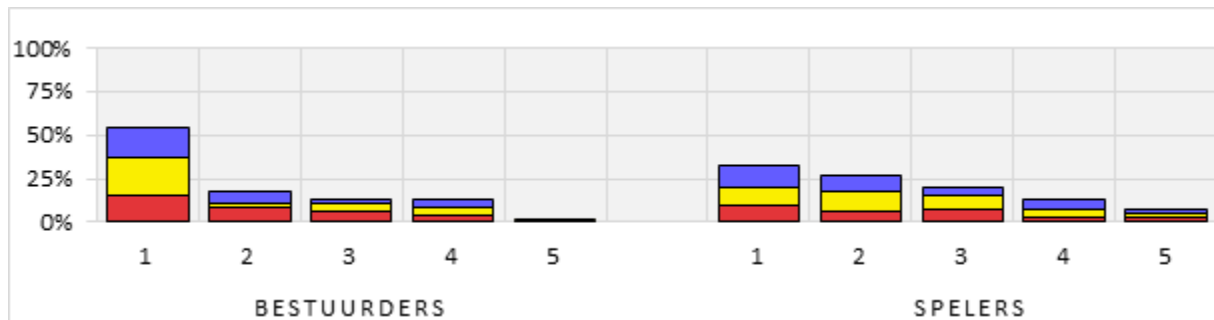
Figuur 3: de spanning in de competitie is groter geworden

Over de **ontwikkeling van de spelers** is men in de Tweede divisie neutraal tot positief, maar in de Derde divisie zaterdag veelal negatief.

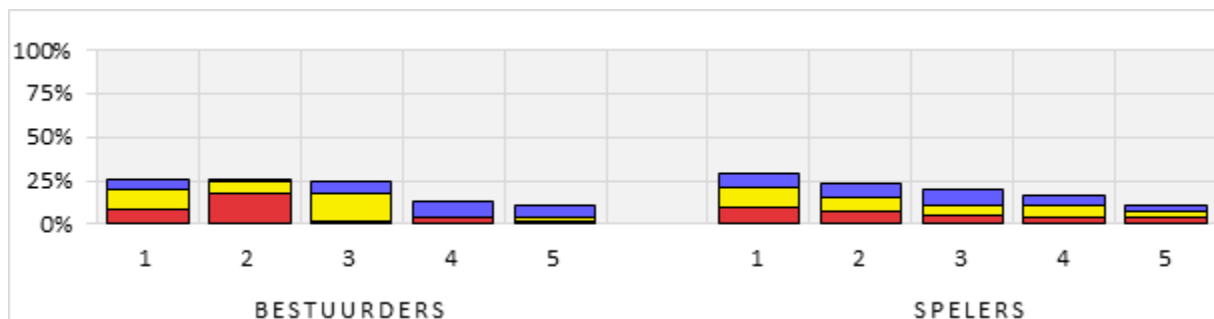
Figuur 4: de ontwikkeling van spelers is sneller gegaan dan vorig seizoen

In zowel de Tweede divisie als de Derde divisie wordt de afname van het **aantal derby's** door velen als een groot gemis ervaren, voornamelijk door de zaterdagclubs.

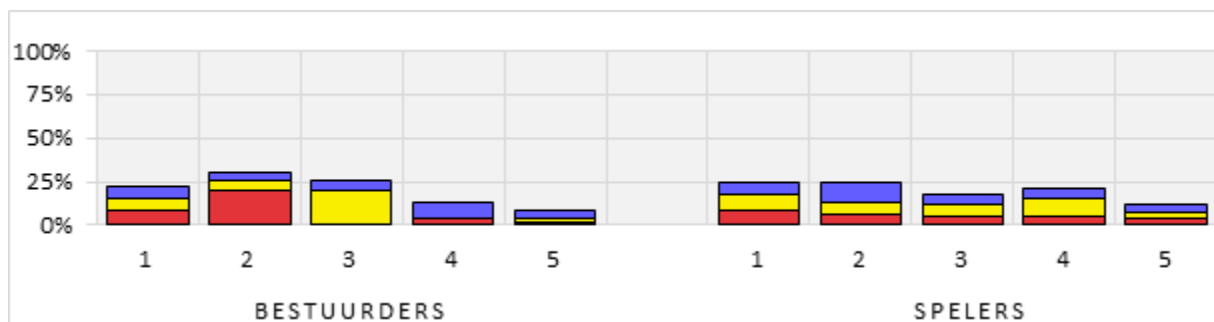
Figuur 5: het aantal derby's is toegenomen

Het **wedstrijdvolume** wordt overwegend positief beoordeeld. Zowel in de Tweede divisie als in de Derde divisie is er geen sprake van overbelasting.

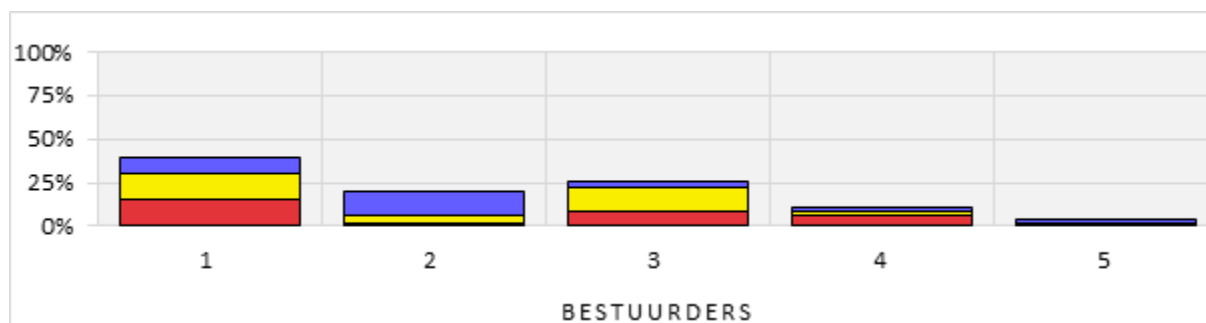
Figuur 6: we spelen te veel wedstrijden

Ook de **duur van het seizoen** wordt over het algemeen niet als een probleem ervaren.

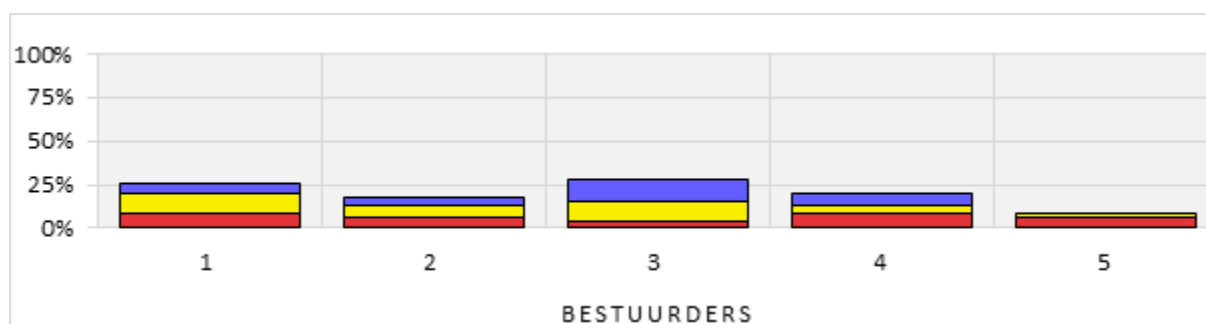

Figuur 7: het seizoen duurt te lang

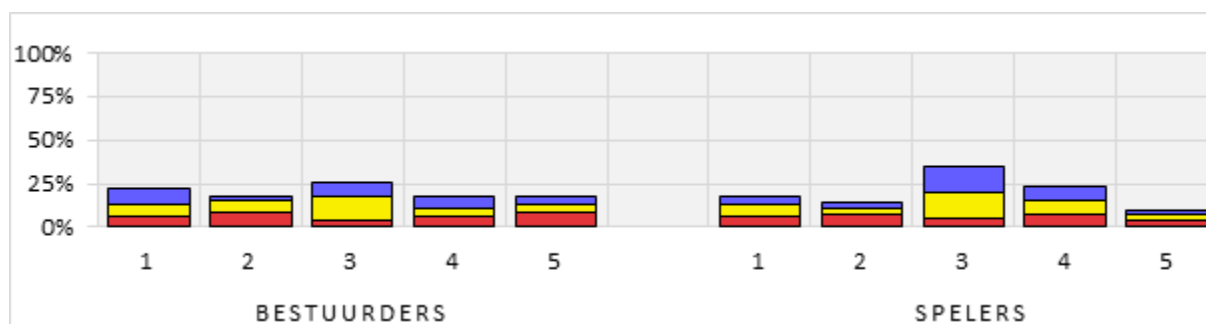
Over de bijdrage van de nieuwe competitieopzet aan **de gezondheid en de sportieve ambities** van de deelnemende clubs zijn de opvattingen overwegend negatief. Afname van competitiespanning en derby's en deelname van belofte-teams zorgt bij veel clubs voor minder publiek.

Figuur 8: de nieuwe opzet van de competitie draagt bij aan de "gezondheid" van de club

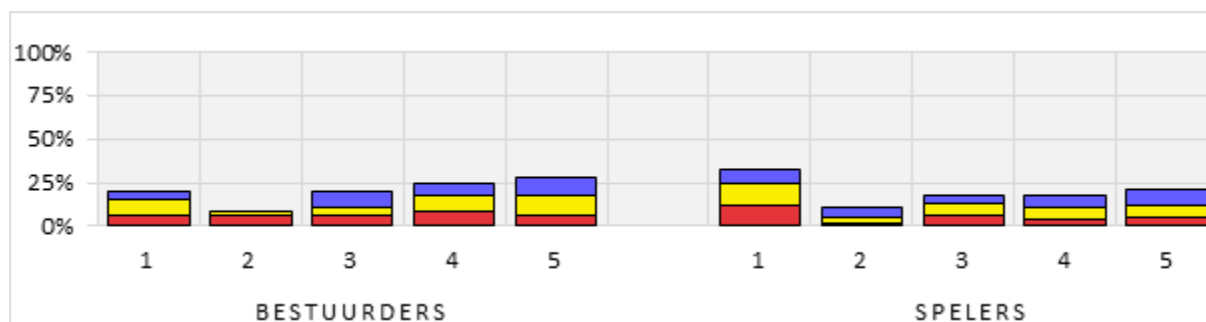

Figuur 9: de nieuwe opzet van de competitie past beter bij de sportieve ambitie van de club

Figuur 10: er zijn voldoende sportieve uitdagingen in de Tweede divisie

Bij sommige clubs bestaat de wens om naast de KNVB beker ook deel te nemen aan de **districtsbeker**. Deze wens leeft meer bij bestuurders dan bij spelers.

Figuur 11: we willen naast de KNVB beker ook deelnemen aan de districtsbeker

2.2 Sportief – interviews

De conclusies uit de enquête zijn tijdens de interviews bevestigd. De Tweede divisie wordt gezien als een leuke competitie waar het niveau van het voetbal is verbeterd. Het is bovendien voor de ontwikkeling van de spelers goed om de beste (amateur) teams bij elkaar in een poule te hebben. De ervaring van de kwaliteit in de Derde divisie is wisselend. Vooral in de Derde divisie zondag zijn de krachtsverschillen binnen de competitie relatief groot.

Er was veel spanning in de Tweede divisie omdat de teams aan elkaar gewaagd waren, dit was echter negatieve spanning. De spanning naar boven toe werd gemist. Deze spanning kan gecreëerd worden door extra promotieplekken, hoewel er weinig animo lijkt voor promotie naar de Jupiler League. Een andere mogelijkheid om spanning te creëren is door een kampioenspoule te installeren. Dit zorgt voor zowel spanning in de reguliere competitie, namelijk voor plaatsing voor de kampioenspoule, als aan het einde van het seizoen voor het kampioenschap. Bovendien wordt er veel waarde gehecht aan periodekampioenschappen. Er kan door middel van periodekampioenschappen gestreden worden voor een play-off met de Jupiler League, voor later instromen in de KNVB beker of een geldprijs. De spanning in de Derde divisie wordt niet als anders ervaren in vergelijking met de Topklasse.

Over het aantal wedstrijden zijn de meningen verdeeld, zeker als er nog play-offs gespeeld moet worden, is het wedstrijdvolume voor sommigen aan de hoge kant. Een aantal clubs en stakeholders mist de strijd om de amateurtitel van Nederland. De meningen over de districtsbekeer zijn verdeeld. Vooral in de Derde divisie is de wens sterker om weer mee te doen aan de districtsbekeer, wellicht in combinatie met een reducering van het aantal teams in de competitie naar 16.

De beloftenteams zijn tevreden met de ontwikkeling van de eigen spelers, doordat ze meer weerstand hebben ondervonden dan in de beloftencompetitie. Bovendien is het anders voetballen dan in de beloftencompetitie. Het wordt ook als zeer prettig ervaren om voldoende wedstrijden te kunnen spelen. Als kritiekpunt is het niveau van de scheidsrechters aangegeven, wat als zeer wisselend wordt ervaren.

2.3 Sportief – data-analyse

2.3.1 Sportieve kwaliteit

De sportieve kwaliteit wordt gemeten door middel van de Euro Club Index (ECI). De door Hypercube ontwikkelde Euro Club Index is een manier om de sterkte van competities in kaart te brengen. Deze index gebruikt historische data van teams in een competitie en vergelijkt over de jaren de kans dat team A wint van team B met de werkelijke uitslag. Door dit type vergelijkingen te maken is het mogelijk om de sterkte van teams of competities met elkaar te vergelijken of over de tijd. De volledige ranglijst van teams die op het hoogste niveau actief zijn in Europa, is te vinden op www.euroclubindex.com.

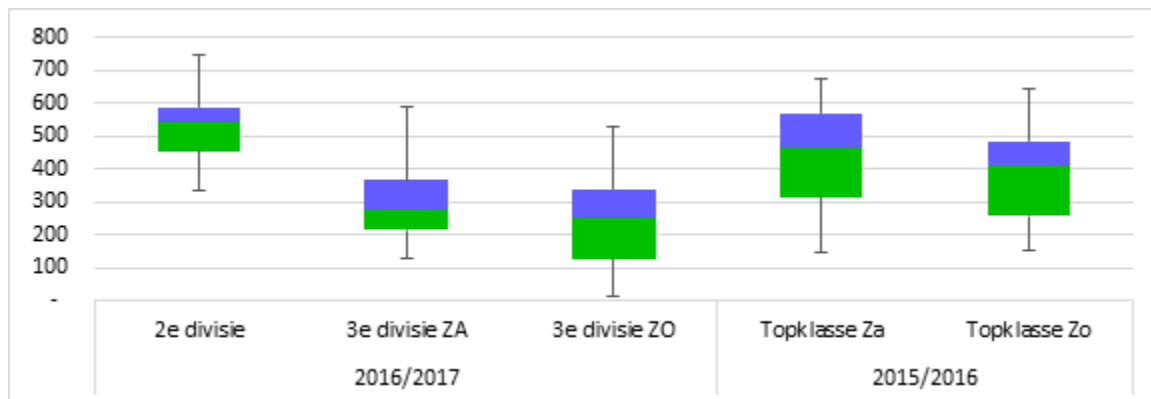
De boxplots¹ in Figuur 12 tonen per divisie de verschillen in sportieve kwaliteit (gemeten in ECI scores) aan het eind van het seizoen. Het is duidelijk te zien dat, volgens verwachting, de Tweede divisie sterker is dan de Topklasse vorig seizoen, terwijl de beide Derde divisies zwakker zijn. De Derde divisie

---

¹ In de beschrijvende statistiek is een boxplot een grafische weergave van de vijf-getallensamenvatting. Deze vijf-getallensamenvatting bestaat uit het minimum, het eerste kwartiel, de mediaan (of tweede kwartiel), het derde

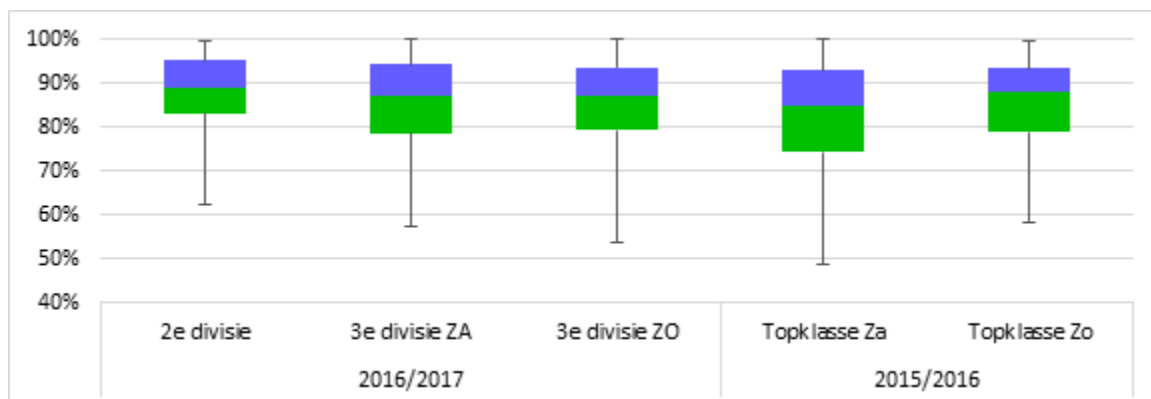
zondag en vorig seizoen ook de Topklasse zondag zijn zwakker dan hun equivalenten op de zaterdag. De competities zijn allemaal wel meer gebalanceerd dan vorig seizoen (te zien aan de grootte van de box).

Figuur 12: boxplot sportieve kracht per divisie

2.3.2 Wedstrijdspanning (sportieve balans)

De wedstrijdspanning geeft aan hoe onvoorspelbaar het resultaat van een enkele wedstrijd is. De boxplots in Figuur 13 tonen per divisie de verschillen in wedstrijdspanning (gemeten met behulp van ECI scores) per wedstrijd. De Tweede divisie is de meest gebalanceerde competitie (kleinste box) en heeft dus de meeste wedstrijdspanning. De Topklasse zaterdag van vorig seizoen was de meest ongebalanceerde competitie. Met de invoering van de nieuwe divisies is de wedstrijdspanning verbeterd.

Figuur 13: boxplot wedstrijdspanning per divisie

kwartiel en het maximum van de waargenomen data. Een boxplot is daarmee een weliswaar sterk vereenvoudigde, maar zeer bruikbare, voorstelling van de verdeling van de data.

Aan de afstanden tussen de vijf-getallensamenvatting kan afgelezen worden hoe groot de verschillen zijn tussen de diverse datapunten. Als bijvoorbeeld de afstand tussen het minimum en het eerste kwartiel (heel) klein is, dan betekent dit dat er veel waarnemingen zijn in dit gebied en dat de verschillen hier dus klein zijn.

2.3.3 Competitiespanning

Om de competitiespanning te meten tellen we het aantal wedstrijden waar voor minimaal 1 van beide teams niets meer op het spel staat:

- Een wedstrijd is aangemerkt als een 0,5 “dode” wedstrijd als voor 1 van de deelnemende teams niets op het spel staat
- Indien voor beide teams niets op het spel stond wordt de wedstrijd aangemerkt als 1 “dode” wedstrijd

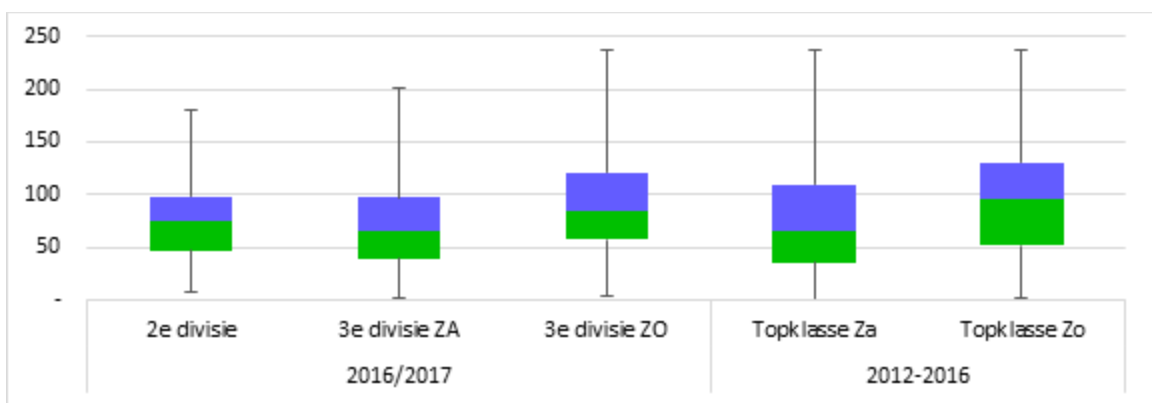
In de Tweede divisie, door het ontbreken van periodekampioenschappen en met slechts één promotieplek, is het aantal wedstrijden waar niets op het spel stond hoger dan in de Derde divisies. De competitiespanning in de Tweede divisie concentreert zich in de onderste helft van de ranglijst (degradatiespanning). Uiteraard was het aantal wedstrijden waar niets op het spel stond vorig seizoen in de beide Topklassen beduidend lager, omdat het aantal teams in de competitie kleiner was en voor iedereen de afstand tot de kritieke plekken dus ook kleiner was. Bovendien was plek 7 in de ranglijst ook belangrijk was voor plaatsing voor de Tweede divisie van dit seizoen.

Competitie	Aantal dode wedstrijden	Percentage dode wedstrijden
Tweede divisie	23,5	7,7%
Derde divisie ZA	13,5	4,4%
Derde divisie ZO	21,0	6,9%
Topklasse ZA	7,5	3,1%
Topklasse ZO	12	6,1%

Tabel 1: aantal “dode” wedstrijden per divisie

2.3.4 Derby's

In de boxplots in Figuur 14 wordt de reisafstanden per divisie getoond. De reisafstanden in de Derde divisie zijn t.o.v. de Topklasse gemiddeld toegenomen, zowel in de zaterdagafdeling als in de zondag afdeling. De reisafstanden in de Tweede divisie zijn t.o.v. de Topklasse voor de zaterdagclubs gemiddeld toegenomen, voor de zondagclubs niet.

Figuur 14: boxplot reisafstanden per divisie

Een wedstrijd wordt als derby aangemerkt als de afstand tussen beide clubs kleiner is dan 10 km hemsbreed, dit levert het volgende aantal derby's op:

Competitie	Aantal derby's per seizoen	Percentage derby's
Tweede divisie	8	2,6%
Derde divisie ZA	14	4,6%
Derde divisie ZO	12	3,9%
Topklasse ZA 2012-2016	16	6,8%
Topklasse ZO 2012-2016	8	3,2%

Tabel 2: aantal derby's per divisie

Voor de meeste zaterdagclubs, zowel in de Tweede divisie als in de Derde divisie, is het aantal derby's flink gedaald, voor de meeste zondagclubs niet.

2.4 Sportief – conclusies

Er was veel spanning in de Tweede divisie omdat de teams aan elkaar gewaagd waren, dit was echter negatieve spanning. De spanning naar boven toe werd gemist. Deze spanning kan gecreëerd worden door extra promotieplekken, hoewel er weinig animo lijkt voor promotie naar de Jupiler League. Bovendien wordt er veel waarde gehecht aan periodekampioenschappen. Er kan door middel van periodekampioenschappen gestreden worden voor een play-off met de Jupiler League, voor later instromen in de KNVB beker of een geldprijs. De spanning in de Derde divisie wordt niet als anders ervaren in vergelijking met de Topklasse.

De Tweede divisie is sterker dan de Topklasse vorig seizoen, terwijl de beide Derde divisies zwakker zijn. De Derde divisie zondag en vorig seizoen ook de Topklasse zondag zijn zwakker dan hun equivalenten op de zaterdag. De competities zijn allemaal wel meer gebalanceerd dan vorig seizoen. De Tweede divisie is de meest gebalanceerde competitie en heeft dus de meeste wedstrijdspanning. Echter ontbrak het in deze divisie aan positieve competitie spanning.

Over de ontwikkeling van de spelers is men in de Tweede divisie neutraal tot positief, maar in de Derde divisie zaterdag veelal negatief.

Het wedstrijdvolume wordt overwegend positief beoordeeld. Zowel in de Tweede divisie als in de Derde divisie is er geen sprake van overbelasting. Ook de duur van het seizoen wordt niet als probleem ervaren.

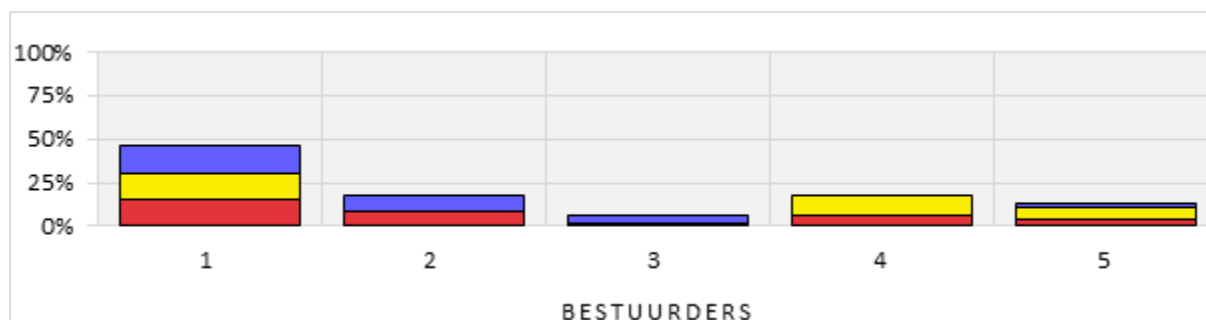
In de Tweede divisie blijkt de spreiding in reisafstanden kleiner te zijn dan in de Topklasse van vorige seizoenen. Dit betekent dat de kwaliteit zich centreert in slechts een deel van het land. Daartegenover staat wel in zowel de Tweede divisie als de Derde divisie de afname van het aantal derby's door velen als een groot gemis wordt ervaren, vooral door de zaterdagclubs.

3

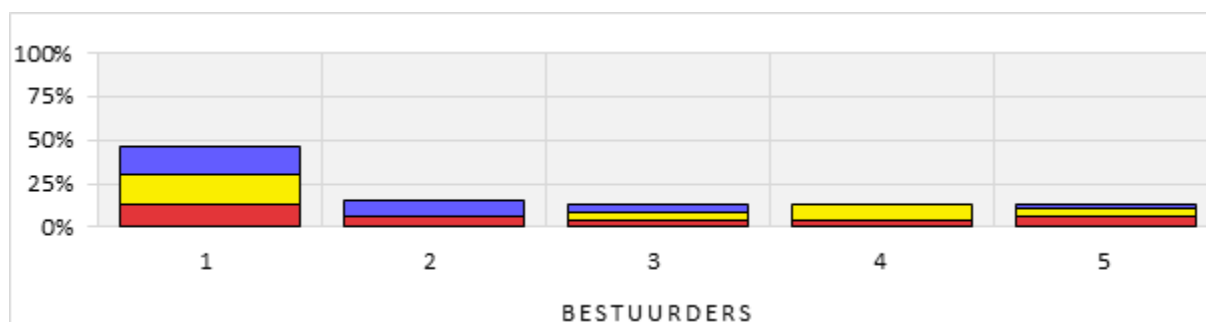
3 Publieke belangstelling en financiën

3.1 Publieke belangstelling en financiën – enquête

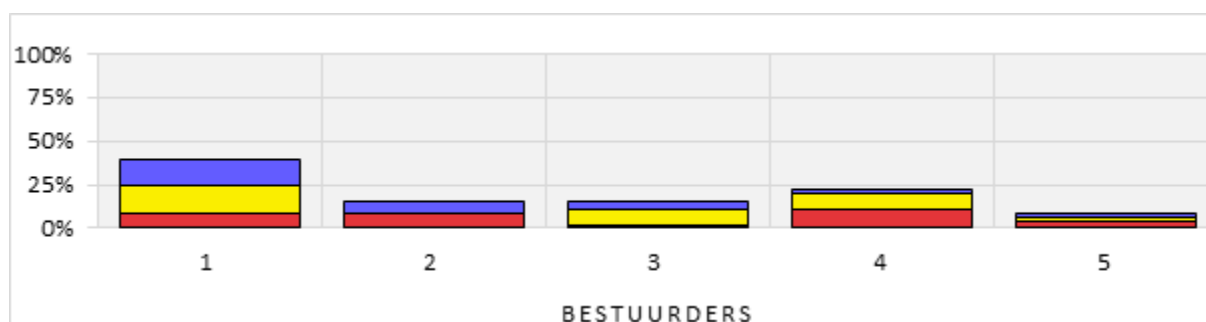
Veel clubs geven een daling van het aantal toeschouwers en van de omzet van kaartverkoop en kantine aan. Bij een aantal (voornamelijk zaterdagclubs) zijn deze juist gestegen.

Figuur 15: het aantal toeschouwers is groter dan vorig seizoen

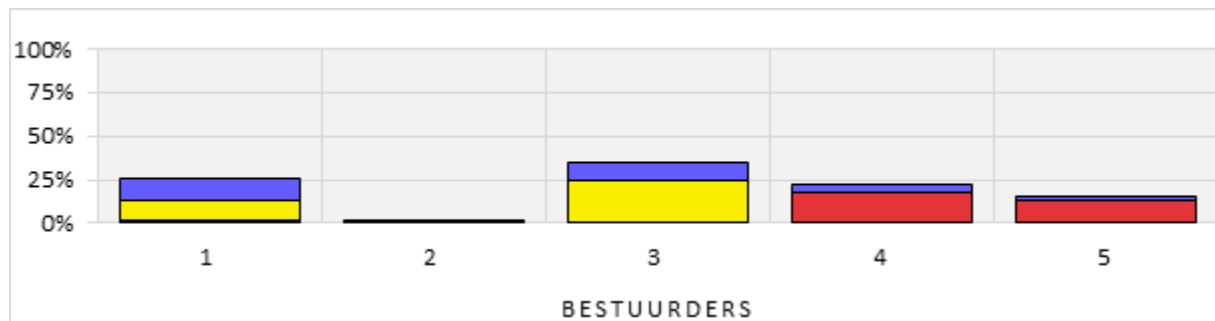

Figuur 16: de omzet uit kaartverkoop is hoger dan vorig seizoen

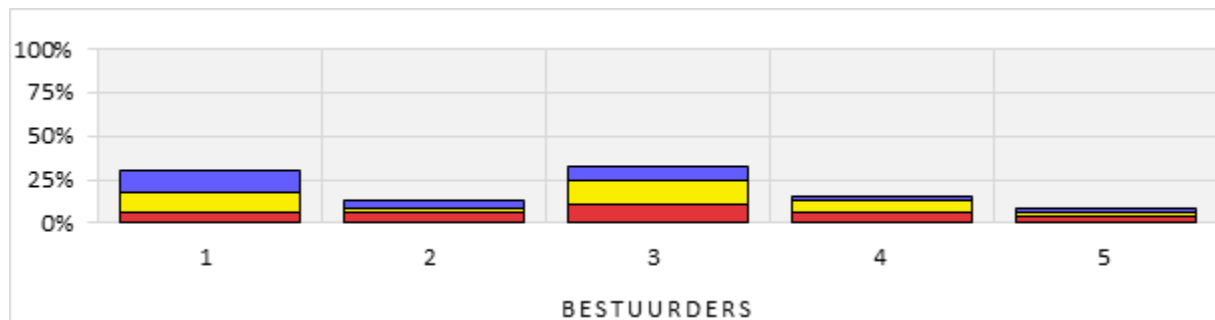

Figuur 17: de kantine omzet is hoger dan vorig seizoen

De clubs in de Tweede divisie zijn tevreden over de aandacht op FOX Sports. In de Derde divisie zien de clubs de aandacht van lokale en regionale zenders teruglopen.

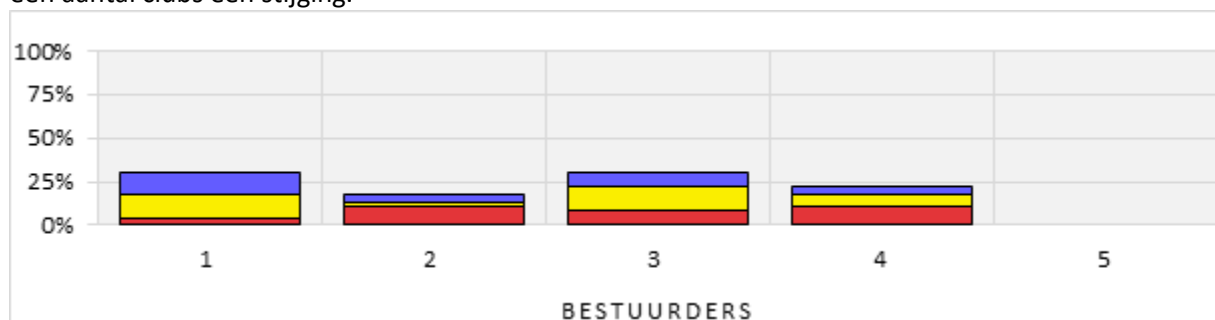

Figuur 18: ik ben tevreden met de aandacht op FOX Sports

Figuur 19: de lokale / regionale zenders hebben meer aandacht voor de club t.o.v. vorig seizoen

Bij de inkomsten uit sponsoring een zelfde beeld als bij toeschouwers: voor veel clubs een daling, voor een aantal clubs een stijging.

Figuur 20: de inkomsten uit sponsoring zijn hoger dan vorig seizoen

3.2 Publieke belangstelling en financiën – interviews

In de Jupiler League was de spanning onderling duidelijk voelbaar, vooral na de winterstop. De clubs die uit de Topklasse zaterdag naar de Tweede divisie zijn gegaan hebben een teruggang gezien in het aantal bezoekers (en daarmee de recettes en baromzet), dit komt door de beloftenteams en de zondagclubs die een andere beleving hebben en daardoor minder toeschouwers meenemen. Bovendien zijn de wedstrijden op zaterdag om 18:00 ook minder bezocht dan de zaterdagmiddag wedstrijden. De zondagclubs hebben niet veel gemerkt aan extra bezoekers. De twee extra thuiswedstrijden hebben niet opgewogen tegen het verlies aan toeschouwers.

De media aandacht in de Tweede divisie wordt als positief ervaren. Vooral de lokale / regionale media aandacht (zowel de kranten als de regionale TV zenders). Naar FOX leeft een gevoel van onrechtvaardigheid hoe vaak elke club live wordt uitgezonden. Bovendien worden de ideeën van FOX zoals een microfoon bij de trainer of in de kleedkamer als ongewenst bestempeld.

Ook in de Derde divisie zijn de bezoekers iets lager door de toevoeging van de beloftenteams en door de grotere reisafstanden. Maar ook in de Derde divisie wordt de media exposure positief beoordeeld, voornamelijk in de kranten. De regionale TV zenders hebben minder aandacht omdat het niet het hoogste amateurniveau is.

In alle gevallen wordt het ledenaantal als stabiel benoemd.

De inkomsten zijn dus eerder gedaald dan stabiel gebleven, terwijl de kosten door de licentie-eisen gegroeid zijn. Deze kosten bestaan uit o.a. accountantskosten (een onbezoldigde kascommissie is de huidige usance), aanvullende investeringen in de accommodatie, alsmede de gevolgen van de wet Poortwachter voor voornamelijk de wat kleinere verenigingen.

De optelsom leert dat de financiële situatie bij de clubs dus eerder verslechterd dan verbeterd is. Wanneer er middelen besteed moeten worden aan het eerste elftal gaat dit ten koste van de rest van de club, terwijl de amateurclubs een grote maatschappelijke functie hebben. Het evenwicht tussen het sportieve en het financiële aspect lijkt verdwenen. Er moet meer geïnvesteerd worden waardoor er een grotere scheiding komt tussen top en middenmoot.

De beloftenteams zorgen voor meer binding in de regio doordat de clubs tegen supporters en werknemers speelt, op die plekken waar de amateurteams in dezelfde regio als de beloftenteams actief zijn. Het zou mooi zijn als, net als in het betaald voetbal, voor de spelersgroep een aantal kaarten beschikbaar wordt gesteld voor familie etc.

3.3 Publieke belangstelling en financiën – data-analyse

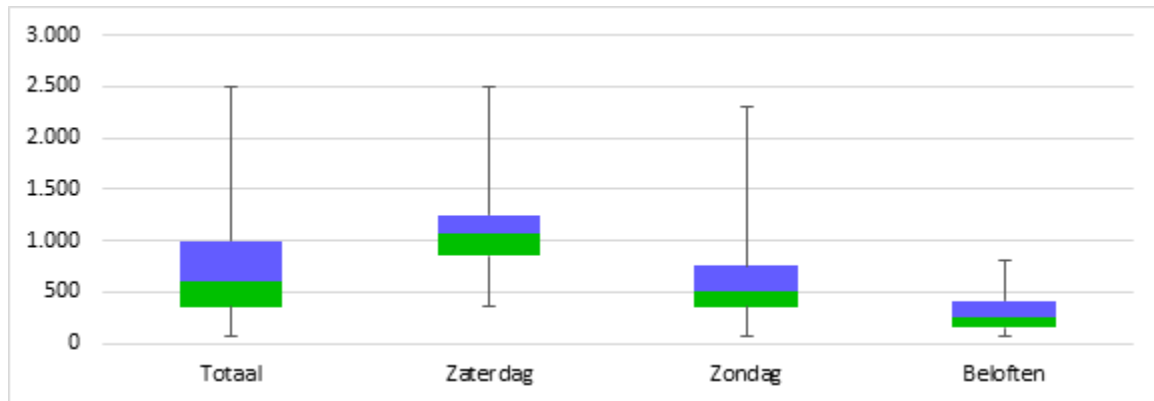
3.3.1 Toeschouwers

In Tabel 3 zijn de toeschouwersaantallen in de nieuwe opzet vergeleken met de Topklasse zaterdag van vorig seizoen. Van de Derde divisie zondag en de Topklasse zondag zijn geen gegevens bekend.

divisie	Gemiddeld	Zaterdagclubs	Zondagclubs	Beloftenteams
Tweede divisie	725	1.115	575	300
Derde divisie ZA	765	870		240
Topklasse ZA	1.190	1.190		

Tabel 3: gemiddeld aantal toeschouwers per divisie

De beloftenteams trekken aanzienlijk minder supporters dan de amateurverenigingen. De Tweede divisie trekt gemiddeld minder toeschouwers dan de Derde divisie zaterdag, dit komt door de zondag clubs, die gemiddeld minder toeschouwers hebben. De boxplot toont de spreiding in toeschouwersaantallen voor de verschillende teams in de Tweede divisie

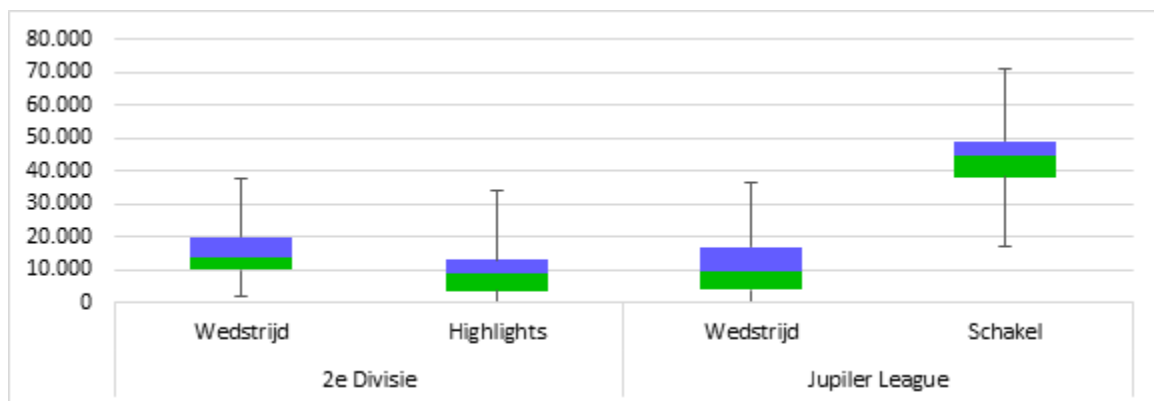
Figuur 21: boxplot toeschouwers per divisie

3.3.2 TV Kijkers

Gemiddeld kijken er op FOX ongeveer 15.000 mensen naar een live wedstrijd uit de Tweede divisie. De best bekeken wedstrijd was Katwijk – Jong AZ (38.000). Er is bijna geen verschil in gemiddelde van wedstrijden met en zonder beloftenteams.

Naar een Jupiler League wedstrijd op FOX kijken gemiddeld ongeveer 11.500 mensen (gemiddeld bereik). De best bekeken wedstrijd was Jong Ajax – de Graafschap (37.000). Gemiddeld keken er op kanaal 1 meer mensen dan op de overige kanalen (18.000 vs. 9.000). Gemiddeld keken er 8.400 mensen naar wedstrijden zonder beloftenteams en 16.000 naar wedstrijden met beloftenteams.

Het highlights programma Tweede divisie is door gemiddeld een kleine 45.000 mensen bekeken. Het best bekeken highlights programma was op 9 december 2016 (ruim 70.000). In de Jupiler League trekt het schakelprogramma beduidend meer kijkers dan een wedstrijd in de Jupiler League

Figuur 22: Boxplot Tv-kijkers per divisie

3.3.3 Ledenbestand

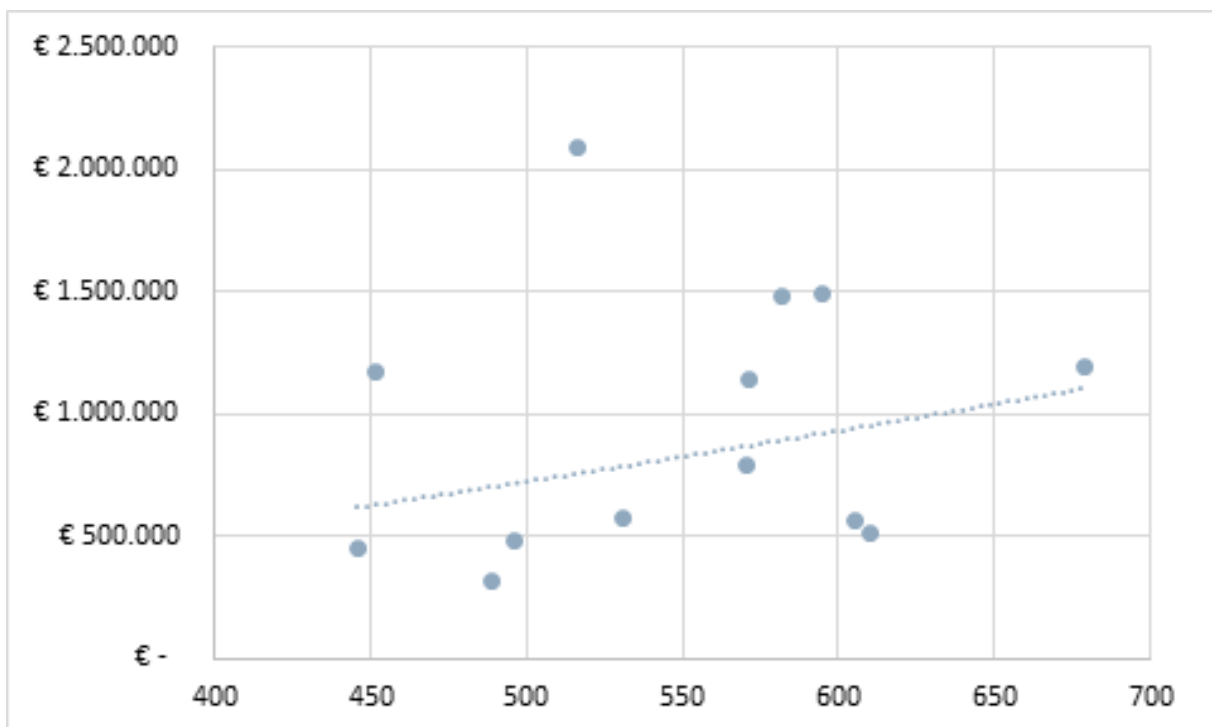
Gemiddeld gezien is er bij de clubs in elke divisie een lichte stijging te zien in het aantal leden (uitgaande van de indeling 2016/2017).

divisie	Teams	2012	2013	2014	2015	2016
Tweede divisie	Totaal	830	850	886	904	926
	AV	1.042	1.054	1.097	1.117	1.129
	Beloften	86	134	147	159	212
Derde divisie ZA	Totaal	818	814	822	828	847
	AV	948	944	955	959	965
	Beloften	121	124	116	130	220
Derde divisie ZO	Totaal	934	934	954	956	955
	AV	1.069	1.067	1.091	1.097	1.089
	Beloften	260	269	268	251	285

Tabel 4: gemiddeld ledenaantal per divisie

3.3.4 Financiën

In het betaald voetbal (Eredivisie en Jupiler League) bestaat een hoge correlatie tussen de sportieve kwaliteit (ECI) en de omzet van de clubs. In de Tweede divisie is deze correlatie ook aanwezig, maar is die veel lager. Figuur 23 toont het verband voor de amateurclubs in de Tweede divisie 2016/2017 op basis van de omzetten in 2015/2016. Van deze clubs heeft de helft het topvoetbal ondergebracht in een separate stichting naast de vereniging. In Figuur 23 zijn de omzetten van de vereniging inclusief de eventuele separate stichting samengevoegd.

Figuur 23: punten-munten grafiek Tweede divisie

3.4 Publieke belangstelling en financiën – conclusies

De clubs die uit de Topklasse zaterdag naar de Tweede divisie zijn gegaan hebben een teruggang gezien in het aantal bezoekers (en daarmee de recettes en baromzet), dit komt door de beloftenteams en de zondagclubs, die een andere beleving hebben en daardoor minder toeschouwers meenemen. Bovendien zijn de wedstrijden op zaterdag om 18:00 ook minder bezocht dan de zaterdagmiddag wedstrijden. De zondagclubs hebben niet veel gemerkt aan extra bezoekers. De twee extra thuiswedstrijden hebben niet opgewogen tegen het verlies aan toeschouwers.

De media aandacht in de Tweede divisie wordt als positief ervaren. Vooral de lokale / regionale media aandacht (zowel de kranten als de regionale TV zenders). Naar FOX leeft een gevoel van onrechtvaardigheid hoe vaak elke club live wordt uitgezonden. Bovendien worden de ideeën van FOX zoals een microfoon bij de trainer of in de kleedkamer als ongewenst bestempeld.

Ook in de Derde divisie zijn de bezoekers iets lager door de toevoeging van de beloftenteams en door de grotere reisafstanden. Maar ook in de Derde divisie wordt de media exposure positief beoordeeld, voornamelijk in de kranten. De regionale TV zenders hebben minder aandacht omdat het niet het hoogste amateurniveau is.

4

4 Opzet en indeling divisies

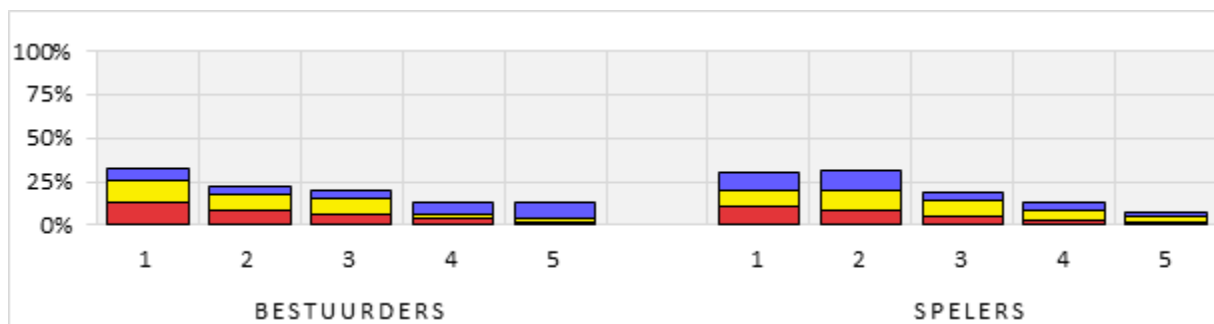
De nieuwe opzet van de competities en de verdeling van de clubs over de divisies heeft veel verandering gebracht in de speeldag en aanvangstijd van de wedstrijden. Waar voorheen een strikte scheiding was tussen zaterdagclubs en zondagclubs, is de Tweede divisie in dit opzicht gemengd, en het issue van de indeling en speeldag speelt eveneens bij degradatie uit de Tweede divisie.

De evaluatie van opzet en indeling richt zich op de volgende aspecten:

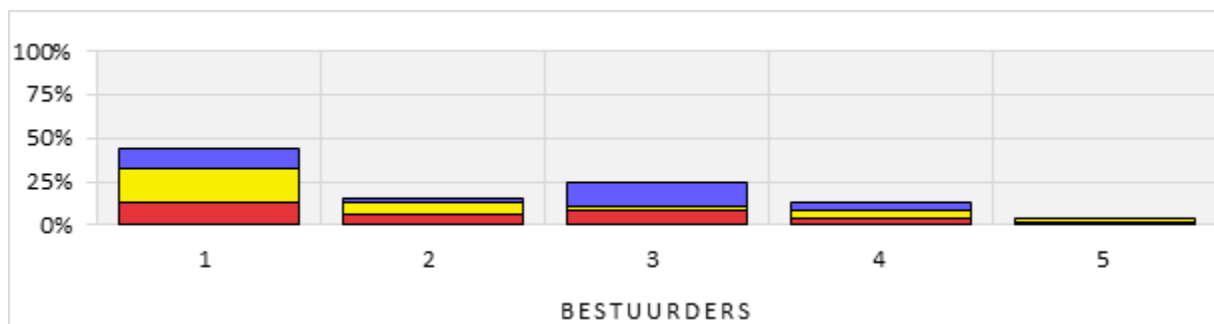
- Aantal teams in de divisie
- Speeldag
- Aanvangstijd van de wedstrijden

4.1 Opzet en indeling divisies – enquête

Over het aantal teams in de divisies en het aantal divisies zijn de meningen overwegend positief.

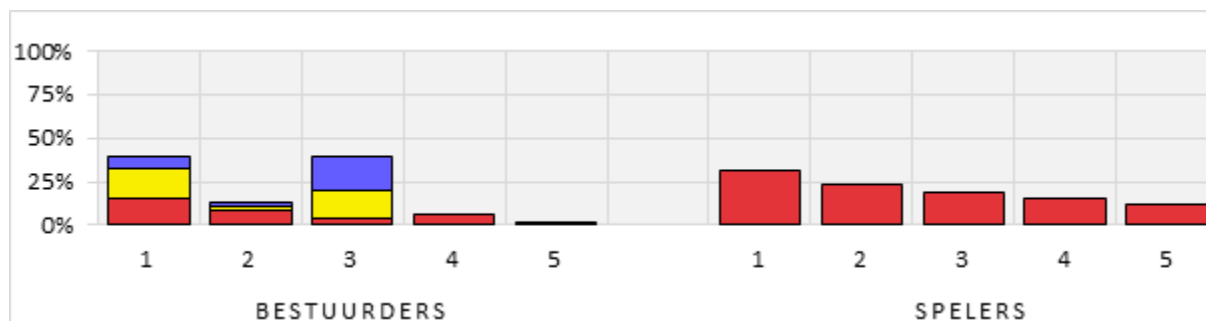

Figuur 24: er zitten te veel teams in onze divisie

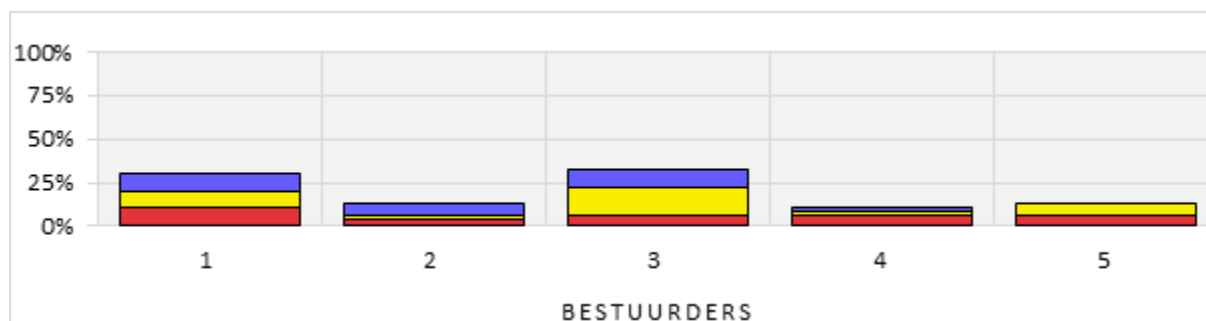
Figuur 25: één Tweede divisie is te weinig

Over de speeldag en de aanvangstijd van de wedstrijden in de Tweede divisie bestaat bij een behoorlijk aantal clubs ontevredenheid.

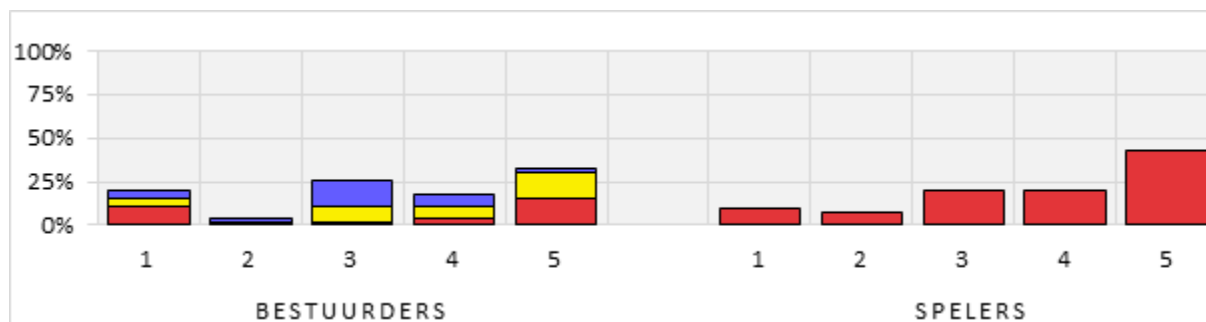
Figuur 26: de speeldag en aanvangstijd van de wedstrijden in de Tweede divisie bevalt goed

Over een zaterdag/zondag scheiding in de Tweede divisie zijn de meningen zeer verdeeld, met meer tegenstanders dan voorstanders.

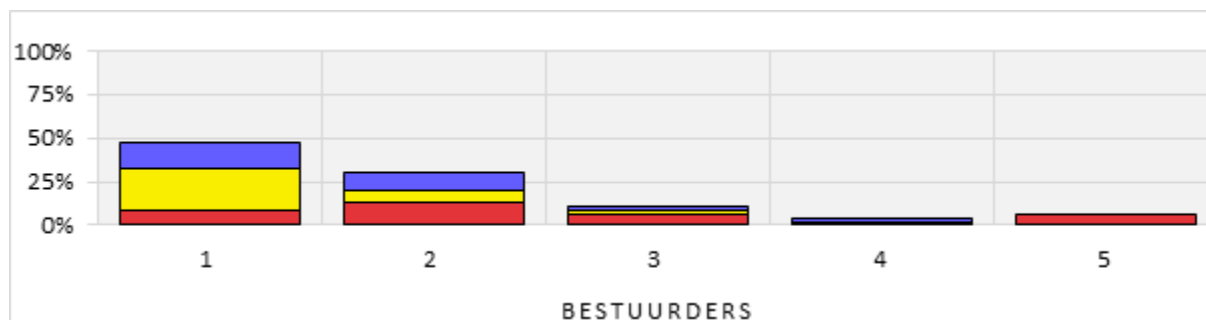
Figuur 27: er moet een zaterdag/zondag scheiding komen in de Tweede divisie

Wel is er vrij brede steun voor een uniforme aanvangstijd in de Tweede divisie.

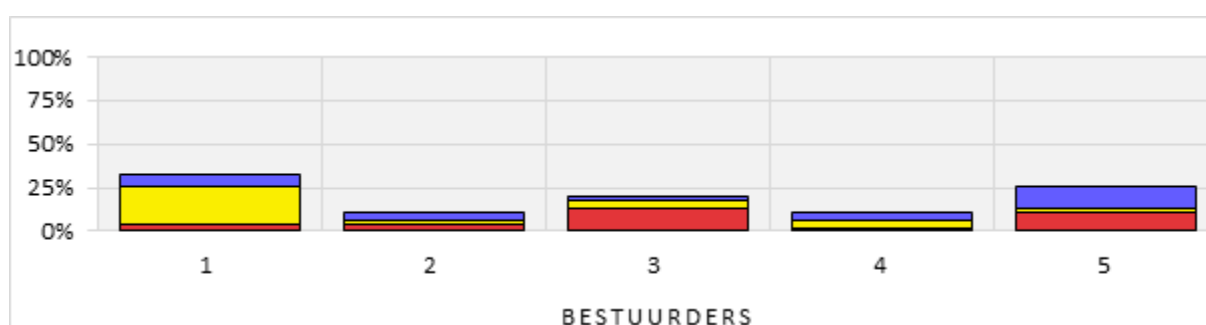

Figuur 28: er moet een uniforme aanvangstijd komen voor de Tweede divisie

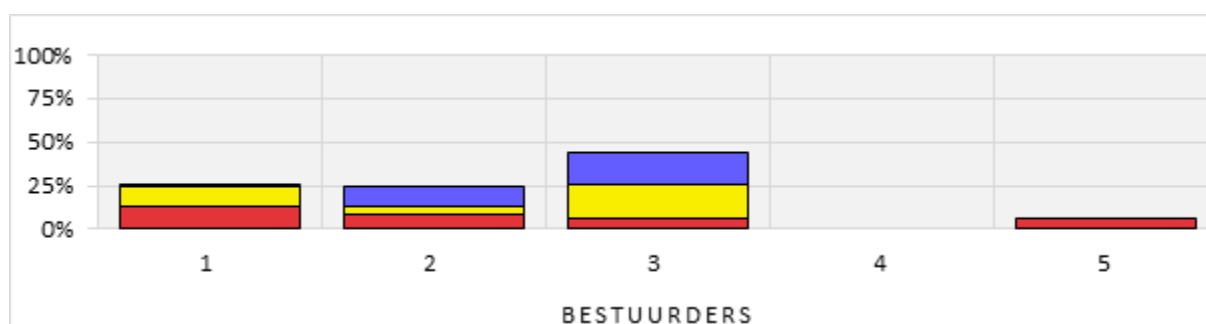
Het aantal Derde divisies en het aantal Hoofdklassen is voor het merendeel van de clubs goed en heeft geen uitbreiding. De indeling van de Derde divisies naar speeldag heeft een lichte voorkeur boven een regionale indeling, maar vooral een aantal zondagclubs opteert voor een regionale indeling.

Figuur 29: het hebben van twee Derde divisies is te weinig

Figuur 30: de Derde divisies moeten regionaal ingedeeld worden i.p.v. op speeldag

Figuur 31: het hebben van vier Hoofdklassen is te weinig

4.2 Opzet en indeling divisies – interviews

In de Tweede divisie is er veel kritiek op het speelmoment. De meeste clubs willen graag een vast aanvangstijdstip op zaterdag variërend tussen 14:30 en 15:30. Het spelen om 18:00 kost te veel aan opbrengsten doordat er minder bezoekers komen en de bezoekers ook minder lang blijven (baromzet). Bovendien zorgt het spelen om 18:00 voor een zwaardere belasting op de vrijwilligers. Terwijl een aantal traditionele zondagclubs liever op zaterdagavond of op zondag speelt, door de druk die het geeft op de organisatie van voornamelijk het jeugdvoetbal.

Over de zaterdag/zondag scheiding zijn de meningen verdeeld. Een aantal geïnterviewden ziet graag dat wanneer er een extra Tweede divisie wordt geïnstalleerd, deze regionaal ingedeeld wordt, terwijl anderen liever de zaterdag/zondag scheiding terug ziet. Hetzelfde geldt voor de Derde divisie, waar een aantal liever een regionale indeling ziet. Wanneer er gekozen wordt voor een afschaffing van de

scheiding zaterdag/zondag moet er voor gezorgd worden dat er voldoende voetbal op de zondag blijft, bijvoorbeeld de jeugd- en/of vrouwencompetities.

Het aantal teams en wedstrijden in de verschillende divisies wordt als prima ervaren. De beloftenteams zien wel graag de Tweede divisie uitgebreid worden naar 20 teams.

4.3 Opzet en indeling divisies – data-analyse

4.3.1 Indeling

De clubs die vorig seizoen in de Topklasse actief waren en dit seizoen in de Tweede of Derde divisie, spelen in plaats van 30 nu 34 competitiewedstrijden. De clubs die vorig seizoen in de Hoofdklasse actief waren en dit seizoen in de Derde divisie spelen in plaats van 26 nu 34 competitiewedstrijden. De clubs die deelnemen aan de nacompetitie spelen twee of vier extra wedstrijden.

De speelmomenten voor de Tweede divisie zijn gespreid (zie Tabel 5)

Speelmoment	Tweede divisie	Derde divisie zaterdag	Derde divisie zondag
Vrijdagavond	3	0	1
Zaterdagmiddag	144	301	5
Zaterdagavond	82	0	43
Zondagmiddag	60	0	245
Zondagavond	0	0	0
Overige avonden	17	5	10

Tabel 5: speelmomenten per divisie

4.4 Opzet en indeling divisies – conclusies

In de Tweede divisie is er veel kritiek op het speelmoment. De meeste clubs willen graag een vast aanvangstijdstip op zaterdag variërend tussen 14:30 en 15:30. Het spelen om 18:00 kost te veel aan opbrengsten doordat er minder bezoekers komen en de bezoekers ook minder lang blijven (baromzet). Bovendien zorgt het spelen om 18:00 voor een zwaardere belasting op de vrijwilligers.

Over de zaterdag/zondag scheiding zijn de meningen verdeeld. Een aantal geïnterviewden ziet graag dat wanneer er een extra Tweede divisie wordt geïnstalleerd, deze regionaal ingedeeld wordt, terwijl anderen liever de zaterdag/zondag scheiding terug ziet. Hetzelfde geldt voor de Derde divisie, waar een aantal liever een regionale indeling ziet. Wanneer er gekozen wordt voor een afschaffing van de scheiding zaterdag/zondag moet er voor gezorgd worden dat er voldoende voetbal op de zondag blijft, bijvoorbeeld de jeugd- en/of vrouwencompetities.

Het aantal teams en wedstrijden in de verschillende wordt als prima ervaren. De beloftenteams zien wel graag de Tweede divisie uitgebreid worden naar 20 teams.

5

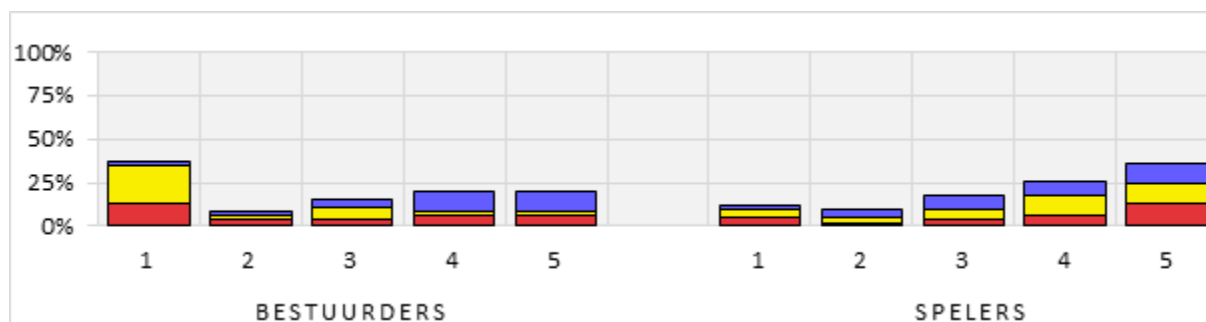
5 Promotie en degradatie

Om de doorstroming in de top van de voetbalpiramide en tussen het betaald voetbal en het amateurvoetbal te bevorderen zijn er in de nieuwe competitiestructuur nieuwe promotie- en degradatieregelingen ingevoerd. De evaluatie hiervan richt zich op de volgende aspecten:

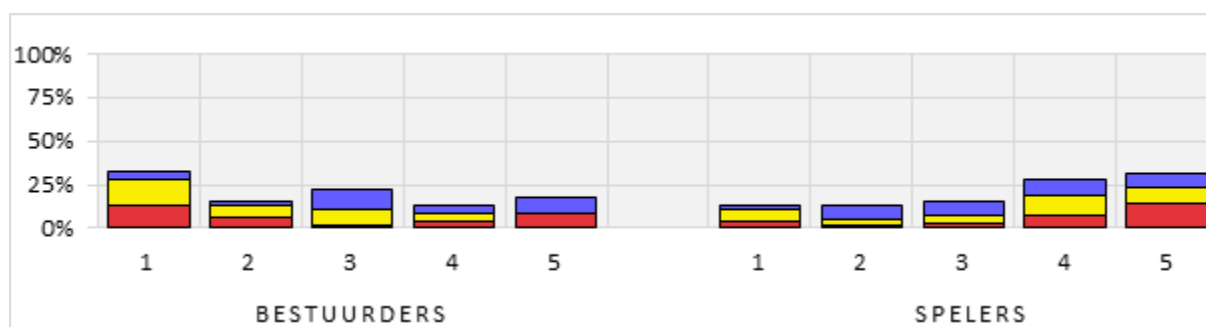
- Verplichte promotie naar de Jupiler League
- Aantal promotieplekken vanuit de Tweede divisie
- Aantal directe en indirecte degradanten uit de Tweede divisie
- Aantal directe en indirecte degradanten uit de Derde divisie
- Behoud van speeldag bij degradatie naar de Derde divisie

5.1 Promotie en degradatie – enquête

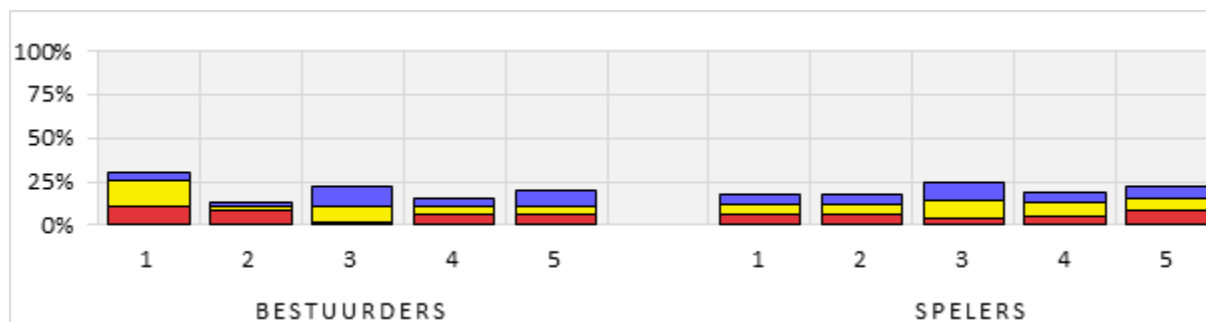
De verplichte promotie vanuit de Tweede divisie naar de Jupiler League stuit bij een flink aantal clubs op weerstand, dit geldt vooral voor de bestuurders van zaterdagclubs. De behoefte aan versterking van de promotie bestaat veel meer bij de spelers dan bij de bestuurders.

Figuur 32: de verplichte promotie naar de Jupiler League vind ik goed

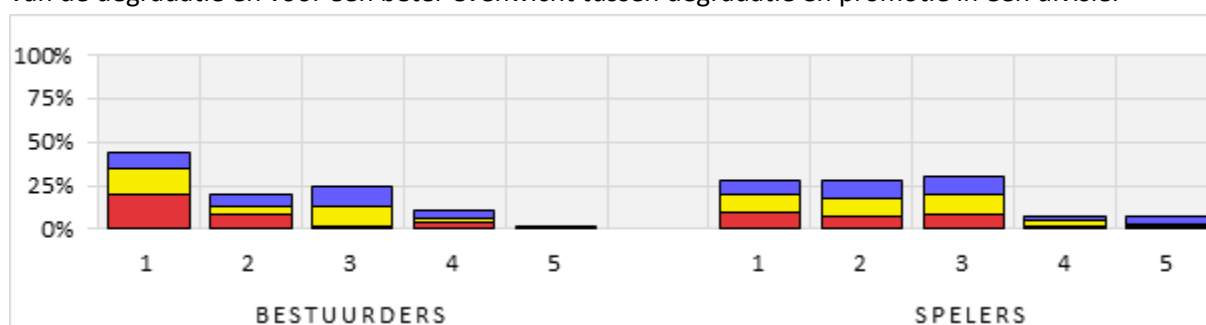

Figuur 33: het aantal promotieplekken vanuit de Tweede divisie naar de Jupiler League moet worden uitgebreid

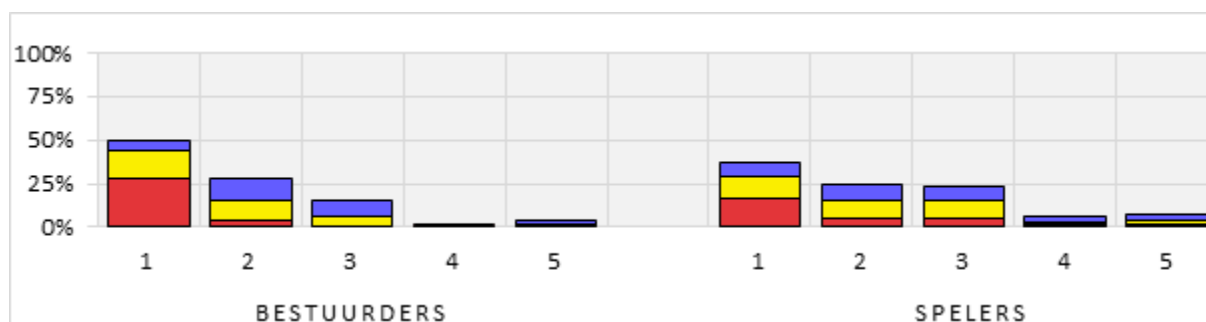

Figuur 34: het aantal rechtstreekse degradanten vanuit de Jupiler League naar de Tweede divisie is te weinig

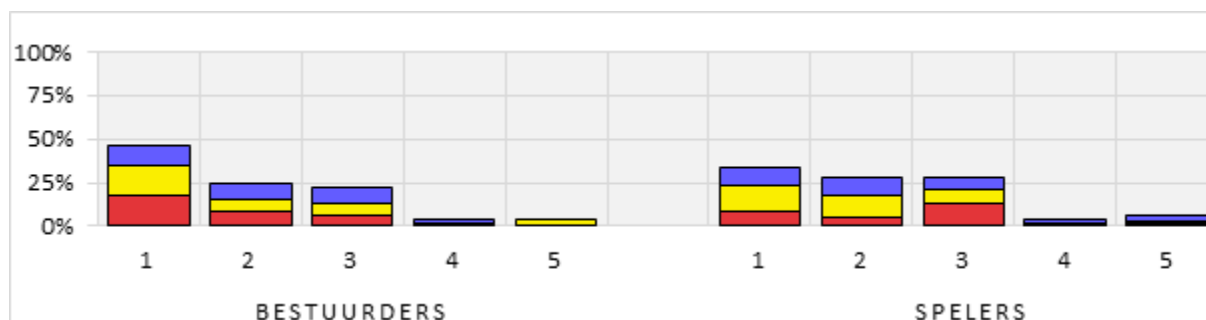
De clubs en de spelers vinden in meerderheid dat de huidige degradatieregeling, zowel in de Tweede divisie als in de Derde divisie, te zwaar of zelfs veel te zwaar is. Er is geen behoefte om het aantal directe degradanten of het aantal herkansers uit te breiden. Veel clubs pleiten voor een versoepeling van de degradatie en voor een beter evenwicht tussen degradatie en promotie in een divisie.

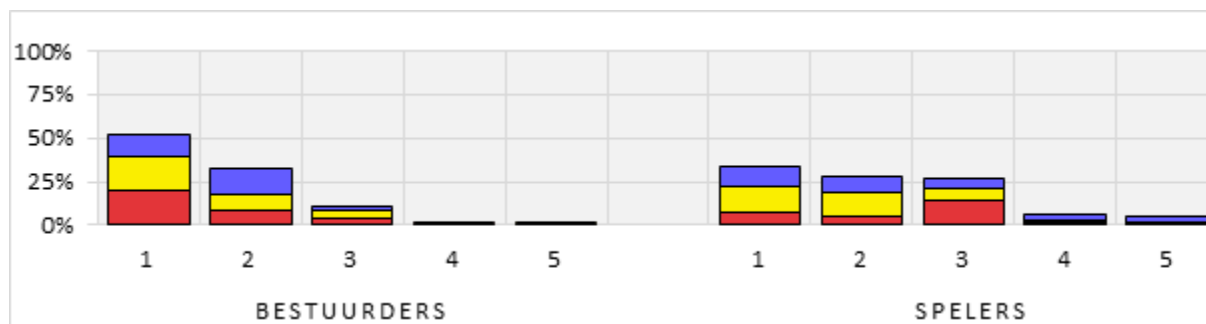
Figuur 35: het aantal herkansers in de Tweede divisie (nummers 15 en 16) moet worden uitgebreid

Figuur 36: het aantal rechtstreekse degradanten vanuit de Tweede divisie naar de Derde divisie is te weinig

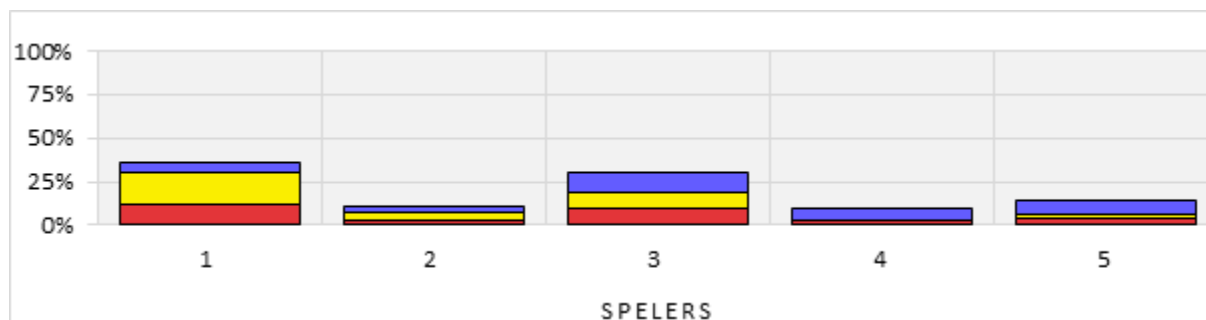

Figuur 37: het aantal herkansers in de Derde divisie (nummers 15 en 16) moet worden uitgebreid

Figuur 38: het aantal rechtstreekse degradanten vanuit de Derde divisie naar de Hoofdklasse is te weinig

Bij degradatie naar de Derde divisie hechten vooral de zaterdagclubs er sterk aan hun voorkeursdag te behouden.

Figuur 39: bij degradatie naar de Derde divisie vind ik het niet erg om op een andere speeldag dan de voorkeursdag ingedeeld te worden

5.2 Promotie en degradatie – interviews

Het idee van doorstroming door de hele piramide is goed, maar er zijn op dit moment weinig clubs die op promotie vanuit de Tweede divisie naar de Jupiler League zitten te wachten. De grootste struikelblokken zijn

- het verschil in cultuur en organisatie tussen het amateurvoetbal en het betaald voetbal (tegen de identiteit van de amateurclub)
- het ontbreken van een vaste speeldag (zaterdag) in de Jupiler League
- de licentievoorwaarden in de Jupiler League
- de beloftenteams
- het aantal teams in de Jupiler League

Het gevaar is dat clubs expres gaan verliezen als ze kampioen dreigen te worden. Mede hierom pleit een aantal geïnterviewden voor het afschaffen van de promotieplicht en het herinvoeren van het promotierecht. Een andere oplossing zou zijn om de kampioen met de periodekampioen in een play-off om de promotieplek te laten strijden. Aan de andere kant vindt een aantal geïnterviewden wel, zoals al eerder genoemd in hoofdstuk 2, dat voor de spanning het beter zou zijn om een verruiming van de promotie/degradatie tussen de Tweede divisie en de Jupiler League te hebben. De genoemde alternatieven zijn 1 directe en 1 via play-offs, 2 directe en 1 via play-offs of 2 directe en 2 via play-offs, waarbij wel gezorgd moet worden voor een goede parachuteregeling vanuit de Jupiler League.

Voor het optimaal laten verlopen van de doorstroming in de voetbalpiramide, ligt de sleutel in de Jupiler League. In deze divisie moet de brug geslagen worden tussen professioneel en semiprofessioneel

voetbal. Het fulltime professionalisme zijn, naast het aantal teams in de Jupiler League, het aantal beloftenteams en de uniformiteit van het kick-off moment met een sterke voorkeur voor de zaterdagmiddag en een afkeer tegen de vrijdagavond die op gespannen voet staat met het semiprofessionalisme, als pijnpunten aangegeven. Het cultuurverschil tussen AV en BV zal de tand des tijds nodig hebben om overbrugd te worden. Indien voor deze punten een oplossing gevonden kan worden, is de bereidheid bij meer clubs aanwezig om te promoveren naar het betaalde voetbal.

Het algemene beeld is dat de huidige promotie/degradatie regeling tussen de Tweede en Derde divisie te zwaar is. De geïnterviewden zien liever 1 directe i.c.m. 2 play-off plekken of 2 directe i.c.m. 1 play-off plek.

Voor de degradatie tussen de Derde divisie en de Hoofdklasse vindt men de promotie/degradatie ook te zwaar. Alternatieven die hier genoemd zijn, zijn 1 directe en 2 via play-offs eventueel i.c.m. een divisie van 16 teams.

5.3 Promotie en degradatie – data-analyse

De volgende teams zijn gepromoveerd of gedegradéerd vanuit of naar de Tweede divisie:

- Directe promotie van Tweede divisie naar de Jupiler League: Jong AZ
- Directe degradatie van Jupiler League naar Tweede divisie: Achilles '29 (ZO)
- Directe degradatie naar Derde divisie: Jong Vitesse, Jong FC Twente
- Indirecte degradatie naar Derde divisie: UNA (ZO), Spakenburg (ZA)
- Directe promotie naar de Tweede divisie: IJsselmeervogels (ZA), De Dijk (ZO)
- Indirecte promotie naar de Tweede divisie: Lisse (ZA), Rijnsburgse Boys (ZA)

De volgende teams zijn gepromoveerd of gedegradéerd vanuit of naar de Derde divisie:

- Directe promotie naar de Tweede divisie: IJsselmeervogels (ZA), De Dijk (ZO)
- Indirecte promotie naar de Tweede divisie: Lisse (ZA), Rijnsburgse Boys (ZA)
- Directe degradatie naar Derde divisie: Jong Vitesse, Jong FC Twente
- Indirecte degradatie naar Derde divisie: UNA (ZO), Spakenburg (ZA)
- Directe degradatie twee clubs per divisie
- Nacompetitie zaterdag: een club gedegradéerd, een gehandhaafd
- Nacompetitie zondag: twee clubs gedegradéerd

Opvallend om te zien is dat liefst 11 van de 12 potentiële degradaties hebben plaatsgevonden, slechts één club wist zich in de nacompetitie te handhaven. Onder deze degradanten zijn veel beloftenteams, daarentegen is een beloftenteam kampioen geworden op het hoogste amateurniveau.

Naar de Jupiler League wordt een zondagclub verwisseld met een beloftenteam. Naar de Derde divisie zijn er naast twee beloftenteams, zowel een zaterdag als een zondag club gedegradéerd, terwijl er drie zaterdag een slechts één zondag club zijn gepromoveerd vanuit de Derde divisie. Hierdoor verschuift de zaterdag/zondag balans in de Tweede divisie licht richting zaterdag: volgend seizoen 9 zaterdagclubs en 8 zondagclubs. Bovendien daalt het aantal beloftenteams in de Tweede divisie van vier naar één.

Door de promotie van drie teams uit de Derde divisie zaterdag spelen er mogelijk volgend seizoen vijf beloftenteams in deze divisie, tegenover één beloftenteam in de Derde divisie zondag. Wanneer dit niet wenselijk is dienen er twee zondagclubs op zaterdag te spelen komend seizoen.

5.4 Promotie en degradatie – conclusies

Het idee van doorstroming door de hele piramide is goed, maar er zijn op dit moment weinig clubs die op promotie vanuit de Tweede divisie naar de Jupiler League zitten te wachten. De grootste struikelblokken zijn

- het verschil in cultuur en organisatie tussen het amateurvoetbal en het betaald voetbal (tegen de identiteit van de amateurclub)
- het ontbreken van een vaste speeldag (zaterdag) in de Jupiler League
- de licentievoorwaarden in de Jupiler League
- de beloftenteams
- het aantal teams in de Jupiler League

Promotie wordt op dit moment niet als beloning maar als straf gezien door de meeste clubs.

Daartegenover staat wel dat veel clubs graag extra promotieplekken zien omwille van het toevoegen van spanning (en periodetitels) in de Tweede divisie.

De promotie/degradatie tussen Tweede en Derde divisie en tussen Derde divisie en Hoofdklasse wordt als zwaar aangemerkt.

Voor het optimaal laten verlopen van de doorstroming in de voetbalpiramide, ligt de sleutel in de Jupiler League. In deze divisie moet de brug geslagen worden tussen professioneel en semiprofessioneel voetbal. Het fulltime professionalisme zijn, naast het aantal teams in de Jupiler League, het aantal beloftenteams en de uniformiteit van het kick-off moment met een sterke voorkeur voor de zaterdagmiddag en een afkeer tegen de vrijdagavond die op gespannen voet staat met het semiprofessionalisme, als pijnpunten aangegeven. Het cultuurverschil tussen AV en BV zal de tand des tijds nodig hebben om overbrugd te worden. Indien voor deze punten een oplossing gevonden kan worden, is de bereidheid bij meer clubs aanwezig om te promoveren naar het betaalde voetbal.

6

6 Reglementen en licentie-eisen

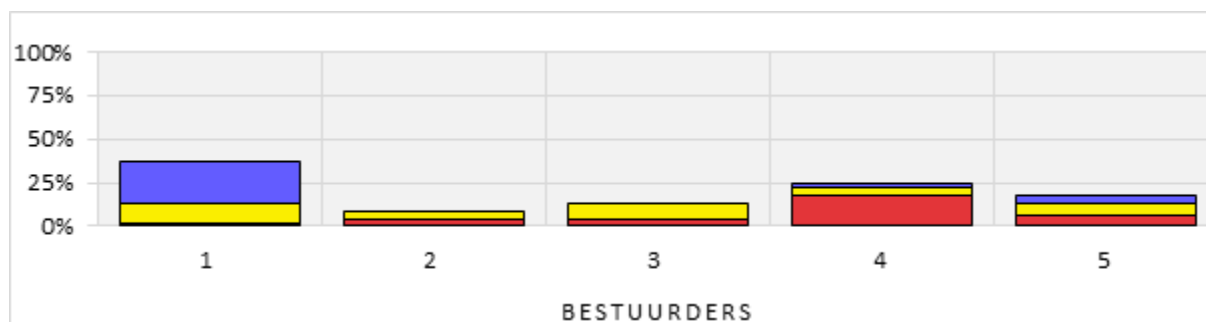
De licentie-eisen voor clubs in de Tweede en Derde divisie zijn ook onderwerp van de evaluatie. Voornamelijk het vereiste aantal contractspelers is een belangrijk issue.

De evaluatie van het licentiereglement richt zich op de volgende aspecten:

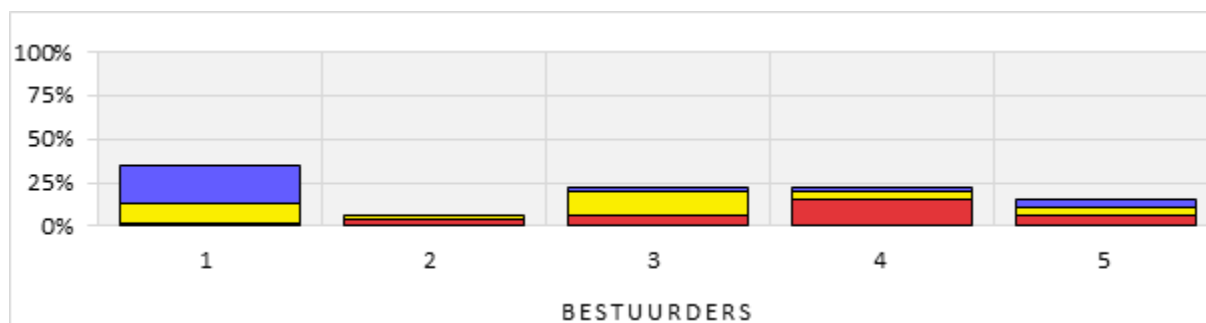
- Het vereiste aantal contractspelers
- Het aantal uren dat een contractspeler in dienst moet zijn
- De licentie-eisen jeugdopleiding
- Overige licentie-eisen
- De strafmaat
- De dispensatie van licentie-eisen bij promotie

6.1 Reglementen en licentie-eisen – enquête

In de Derde divisie en dan vooral bij de zondagclubs bestaat veel ontevredenheid over het vereiste aantal contractspelers. In de Tweede divisie is een groot deel van de clubs tevreden over deze licentie-eis. Bij het aantal uren dat een contractspeler in dienst moet zijn zien we eenzelfde beeld.

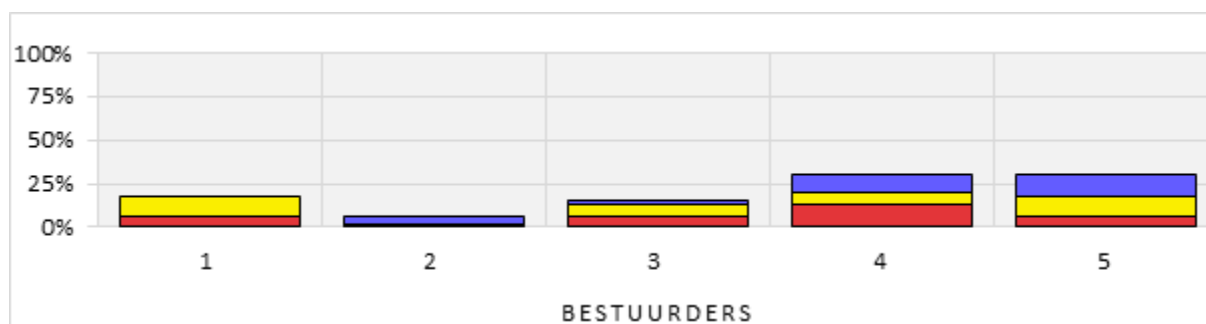

Figuur 40: ik ben tevreden met het vereiste aantal contractspelers

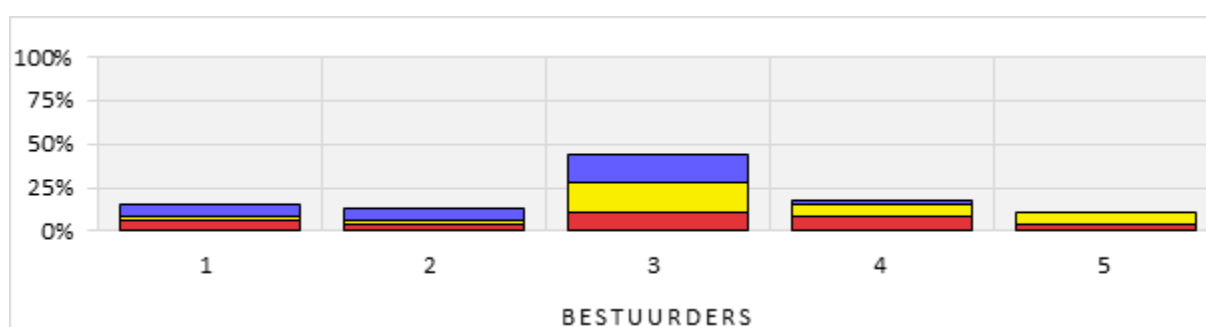
Figuur 41: ik ben tevreden met het aantal uren dat een contractspeler in dienst moet zijn

De licentie-eisen jeugdopleiding worden vrij breed gedragen.

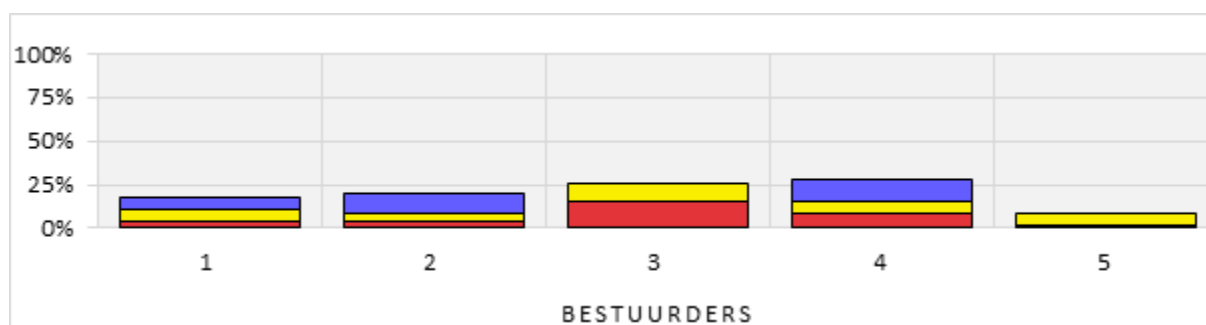

Figuur 42: ik ben tevreden met de licentie-eisen jeugdopleiding

De overige licentie-eisen stuiten hier en daar op bezwaren van clubs, in de Derde divisie vaker dan in de Tweede divisie.

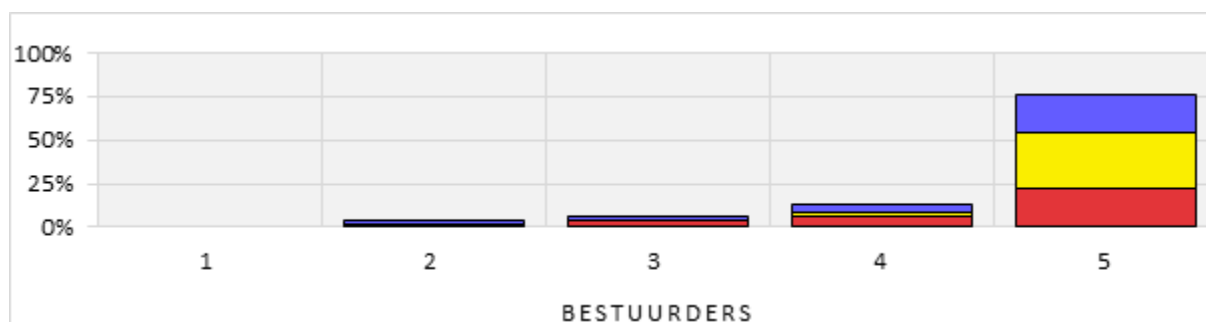

Figuur 43: ik ben tevreden met de overige licentie-eisen Tweede divisie

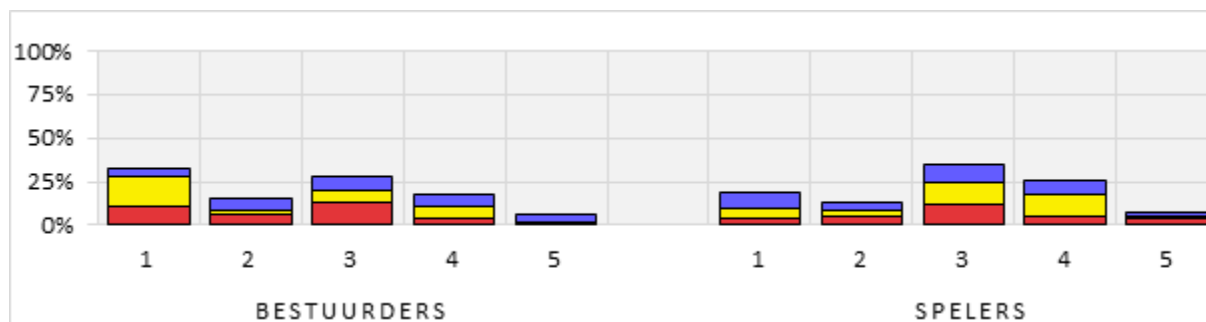
Figuur 44: ik ben tevreden met de overige licentie-eisen Derde divisie

Er bestaat een sterke behoefte om de strafmaat in het Amateurvoetbal en het Betaald Voetbal gelijk te trekken. Over de huidige strafmaat en het niveau van de scheidsrechters zijn de meningen verdeeld.

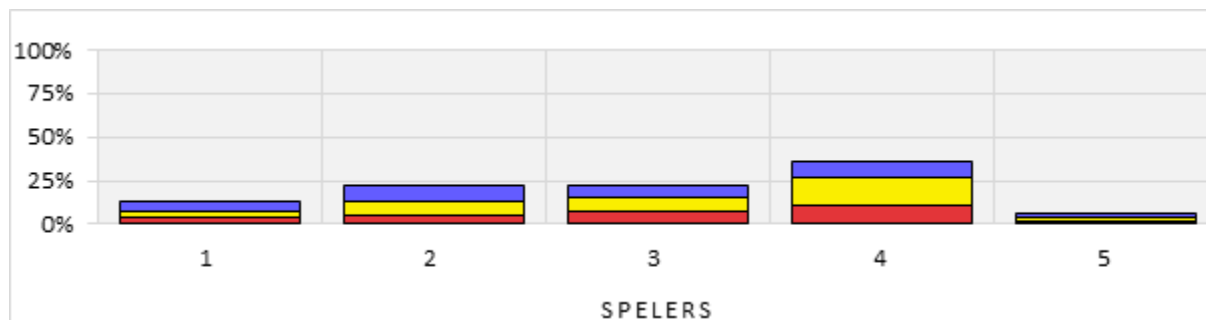

Figuur 45: er moet één strafmaat AV en BV komen

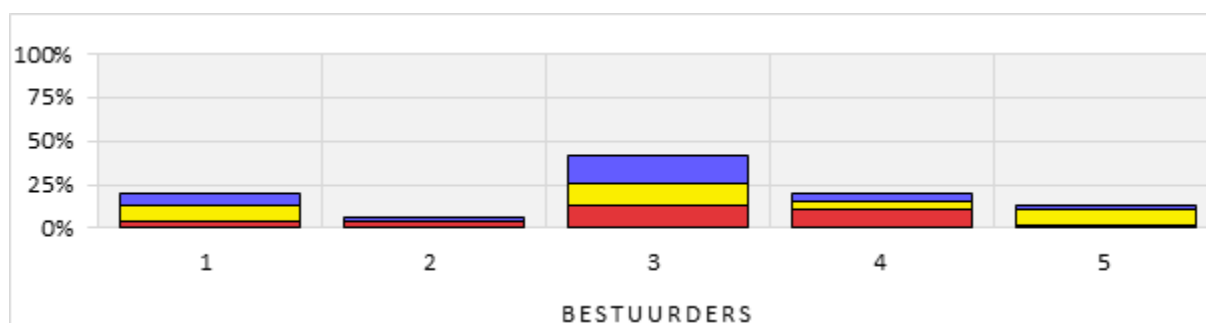

Figuur 46: ik ben tevreden met de strafmaat in mijn competitie

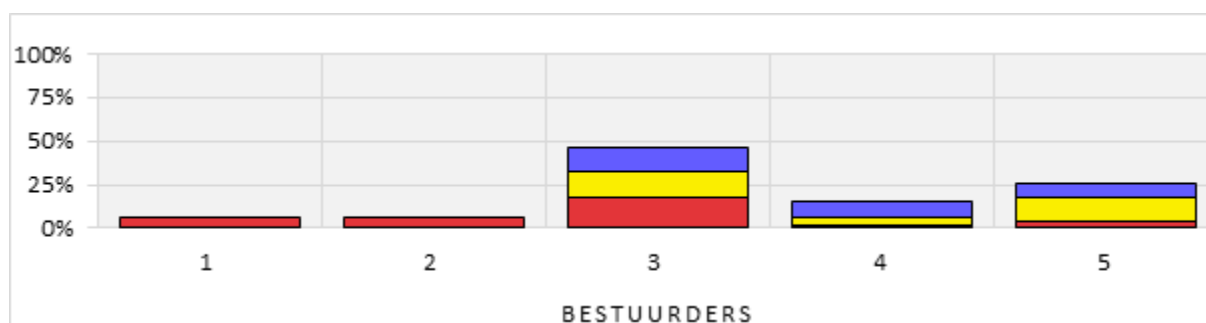

Figuur 47: ik ben tevreden met het niveau van de scheidsrechters

De dispensatieregeling voor de licentie-eisen bij promotie wordt door veel clubs acceptabel gevonden. Een flink aantal clubs vindt het verschil tussen de vrijwilligersvergoeding en de minimale contractvergoeding te groot.

Figuur 48: ik ben tevreden met de dispensatie m.b.t. licentie-eisen bij promotie

Figuur 49: het verschil tussen de vrijwilligersvergoeding en minimale contractvergoeding is te groot

6.2 Reglementen en licentie-eisen – interviews

Uit de interviews kwam naar voren dat het huidige licentiereglement grote weerstand oproept. Voornamelijk doordat de financiële haalbaarheid en consequenties van het voldoen aan de regels roept weerstand op. Hierbij gaat het vooral om licentie-eisen rondom contractspelers, organisatie, accommodatie en rapportage. De clubs vragen zich af in welke mate de opsteller van de licentieregels zich georiënteerd heeft op de mate waarin de nakoming van deze regels invloed heeft op de economische continuïteit van de betrokken clubs. Er leeft bij een enkele club zelfs het gevoel dat de regels ontwikkeld zijn om banen te creëren en niet voor het belang van het voetbal. Bovendien herbergt de wet Poortwachter risico's in zich voor de kleinere clubs. Er is zelfs door alle eisen en verantwoordelijkheden (en daarmee samenhangend verschil in mening over het te voeren beleid) een trend zichtbaar van een hoge wisseling van bestuursleden.

Er is een aantal clubs principieel tegen contractspelers, terwijl ze wel sportief zo hoog mogelijk zouden willen spelen. Deze clubs willen als amateurvereniging gezien worden, maar worden daarin momenteel tegengewerkt door de licentievoorwaarden. Er zijn alternatieven om openheid te creëren, bijvoorbeeld door de jaarcijfers van de club te vergelijken met de belastingaangifte van de spelers. Clubs die geen problemen hebben met het aantal contractspelers benadrukken wel dat het level playing field op orde moet zijn. Dit wil zeggen dat er meer transparantie moet zijn over de spelerscontracten. Een alternatief is het vrijgeven van de regels, zolang het level playing field maar in stand blijft. Met de huidige regelgeving is er oneerlijke concurrentie op de arbeidsmarkt. Een behoorlijk aantal van de geïnterviewden is voorstander van het vrijgeven van de regels en zelfs in de Jupiler League semiprofessionalisme in te voeren.

In het algemeen lijkt het beter om de licentie-eisen in de Tweede en Derde divisie af te zwakken of meer geleidend te maken en meer aandacht te besteden aan het begeleiden van de club die promoveert naar en de club die degradeert vanuit het betaald voetbal. Hiervoor is een eerste aanzet gemaakt door een handboek op te stellen.

De transferwindow in de winterstop heeft een negatieve invloed op een eerlijk verloop van de competitie. Vooral de belofteteams kunnen sterk profiteren van deze transferperiode.

De straf voor het niet voldoen aan de licentie-eisen is disproportioneel en wordt in strijd met de sport genoemd.

De belofteteams zijn op hun beurt weer ontevreden dat zij zich aan regels met betrekking tot leeftijd van spelers moeten houden, terwijl de andere clubs dit niet hoeven. Een verruimde dispensatie m.b.t. de keeper zou al een verbetering zijn. Daarnaast lijkt het eerlijker om i.p.v. naar de vorige speelronde naar het vorig speelweekend te kijken om te bepalen wie er speelgerechtigd is. Mogelijk dat via Sportlink er ook een signaal afgegeven kan worden hierover. Bovendien vinden zij het opmerkelijk dat de verlaging van de punten aftrek van 3 naar 1 is doorgevoerd.

Andere licentie-eisen die genoemd zijn is het vastleggen van hogere kwaliteitseisen m.b.t. de (kunst)grasvelden. En een uniform reglement voor inhaalwedstrijden. Ten slotte is er onduidelijkheid bij clubs over de regels m.b.t. de periodetitels.

Men is ook ontevreden over de strafmaat gele en rode kaarten. Er moet idealiter één lijn getrokken worden met betaald voetbal, maar minimaal een zelfde strafmaat binnen de divisie. Bovendien zou

het zo moeten zijn dat als je geschorst bent voor het eerste elftal je niet mee kan spelen in een ander elftal en vice versa.

Ten slotte behoeft ook het licentiebeleid trainers aandacht. Kortom er zijn een aantal licentie-eisen waar heel veel last van is. Er moet dus zo snel mogelijk met alle betrokkenen om tafel om tot een oplossing te komen. Voorwaarde is dat het licentiereglement op een aantal cruciale artikelen dient te worden aangepast.

6.3 Reglementen en licentie-eisen – data-analyse

6.3.1 Leeftijd spelers

De gemiddelde leeftijd van de spelers, gewogen naar het aantal speelminuten, in de verschillende divisies staan in Tabel 6. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen amateurteams en beloftenteams, en tussen contractspelers en overige spelers.

divisie	Totaal	Amateurs	Beloften	Contract	Geen contract
Tweede divisie	25,5	26,9	20,8	27,9	26,0
Derde divisie ZA	26,2	27,1	21,6	28,2	26,8
Derde divisie ZO	25,1	26,0	20,7	27,3	25,9

Tabel 6: gemiddelde leeftijd per divisie

De contractspelers zijn gemiddeld ouder dan de niet-contractspelers. In de Derde divisie zaterdag spelen gemiddeld de oudste spelers, zowel bij de amateurs als bij de beloften. In alle divisies is de leeftijd bij de amateurteams veel hoger dan bij de beloftenteams.

6.3.2 Speelminuten en aantal spelers

Het gemiddeld aantal speelminuten van de spelers in de verschillende divisies staat in Tabel 7.

divisie	Totaal	Amateurs	Beloften	Contract	Geen contract
Tweede divisie	34,3	41,0	22,0	54,5	33,7
Derde divisie ZA	38,2	41,9	26,5	55,6	39,8
Derde divisie ZO	34,3	37,0	25,3	53,7	36,5

Tabel 7: gemiddeld aantal speelminuten per divisie

De contractspelers spelen gemiddeld veel meer minuten dan de niet-contractspelers. Spelers in beloftenteams spelen gemiddeld veel minder minuten dan in amateurteams. In de Derde divisie zaterdag worden gemiddeld de meeste minuten per speler gespeeld.

Het gemiddeld aantal gebruikte spelers per team in de verschillende divisies staat in Tabel 8.

divisie	Totaal	Amateurs	Beloften	Contract	Geen contract
Tweede divisie	28,8	24,1	45,3	8,4	15,6
Derde divisie ZA	25,9	23,6	37,3	3,1	20,5
Derde divisie ZO	28,7	26,6	39,0	0,7	25,9

Tabel 8: gemiddeld aantal gebruikte spelers per divisie

De Derde divisie zondag heeft nauwelijks gebruik gemaakt van contractspelers. De beloftenteams gebruiken veel meer verschillende spelers dan de amateurteams, vooral de beloftenteams in de Tweede divisie. In de Derde divisie zaterdag zijn gemiddeld de minste spelers gebruikt.

6.4 Reglementen en licentie-eisen – conclusies

Uit de interviews kwam naar voren dat het huidige licentiereglement grote weerstand oproept. Voornamelijk doordat de financiële haalbaarheid en consequenties van het voldoen aan de regels roept weerstand op. Hierbij gaat het vooral om licentie-eisen rondom contractspelers, organisatie, accommodatie en rapportage. De clubs vragen zich af in welke mate de opsteller van de licentieregels zich georiënteerd heeft op de mate waarin de nakoming van deze regels invloed heeft op de economische continuïteit van de betrokken clubs.

In de Derde divisie en dan vooral bij de zaterdagclubs bestaat veel ontevredenheid over het vereiste aantal contractspelers. In de Tweede divisie is een groot deel van de clubs tevreden over deze licentie-eis. Bij het aantal uren dat een contractspeler in dienst moet zijn zien we eenzelfde beeld.

In het algemeen lijkt het beter om de licentie-eisen in de Tweede en Derde divisie af te zwakken of meer geleiden te maken en meer aandacht te besteden aan het begeleiden van de club die promoveert naar en de club die degradeert vanuit het betaald voetbal. Hiervoor is een eerste aanzet gemaakt door een handboek op te stellen.

Men is ook ontevreden over de strafmaat gele en rode kaarten. Er moet idealiter één lijn getrokken worden met betaald voetbal, maar minimaal een zelfde strafmaat binnen de divisie. Bovendien zou het zo moeten zijn dat als je geschorst bent voor het eerste elftal je niet mee kan spelen in een ander elftal en vice versa.

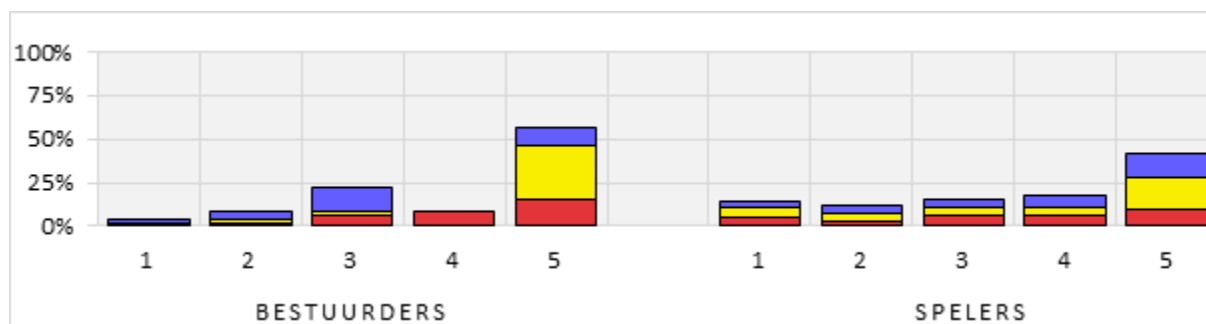

7 Beloftenteams

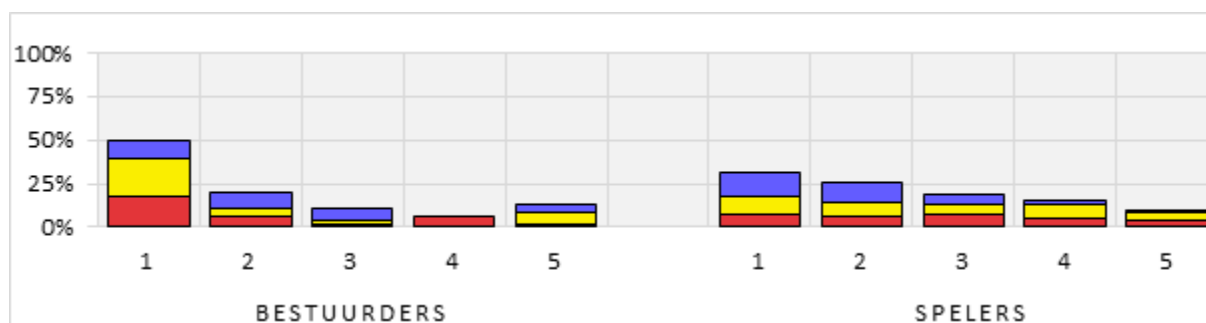
Bij de invoering van de Tweede en Derde divisie zijn beloftenteams van BVO's toegelaten tot deze divisies (in de Jupiler League speelde al een aantal beloftenteams).

7.1 Beloftenteams – enquête

Tegen de deelname van beloftenteams aan de divisies bestaat behoorlijk veel weerstand bij amateurclubs, vooral bij zaterdagclubs.

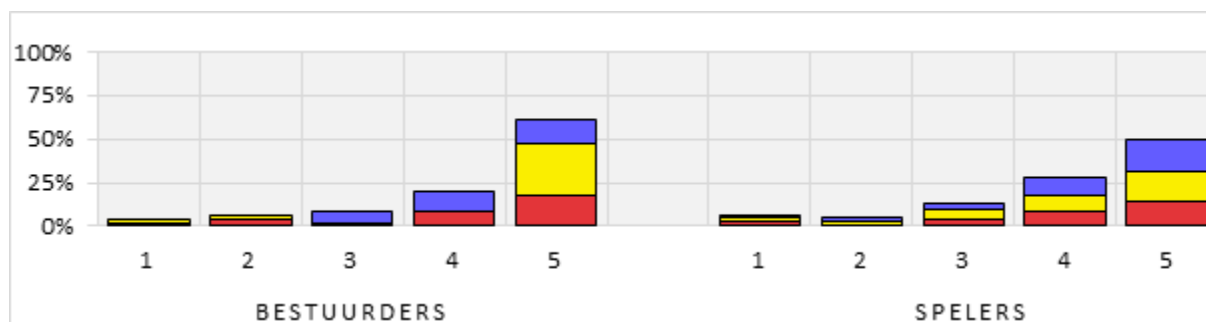

Figuur 50: er zitten te veel beloftenteams in de divisie

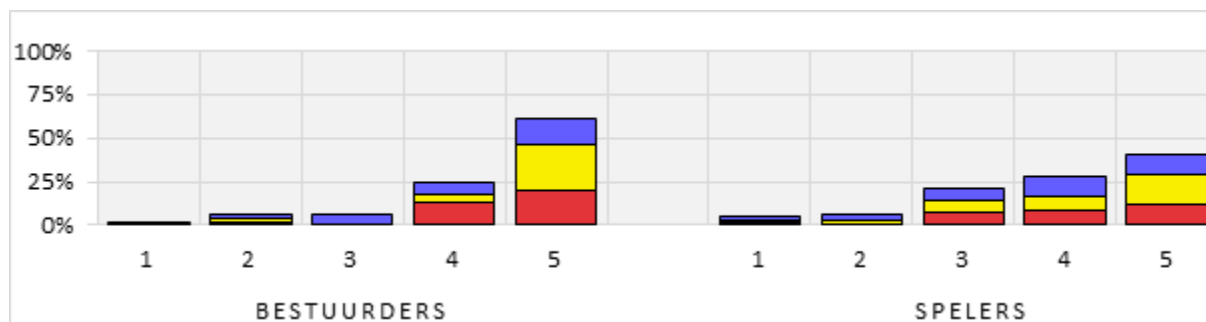

Figuur 51: de beloftenteams maken de competitie sterker

Een bezwaar van veel clubs is de sterk veranderende samenstelling van de beloftenteams. Verplicht spelen met een vaste selectie komt aan dit bezwaar tegemoet.

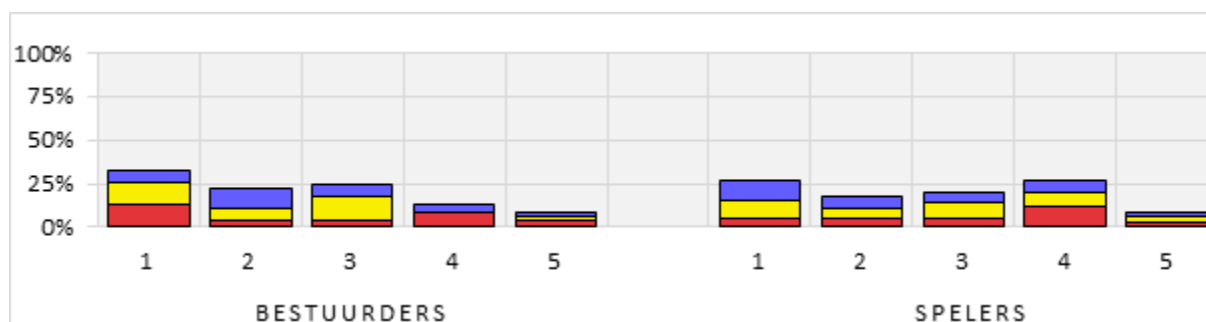

Figuur 52: de beloftenteams moeten met vaste selecties spelen

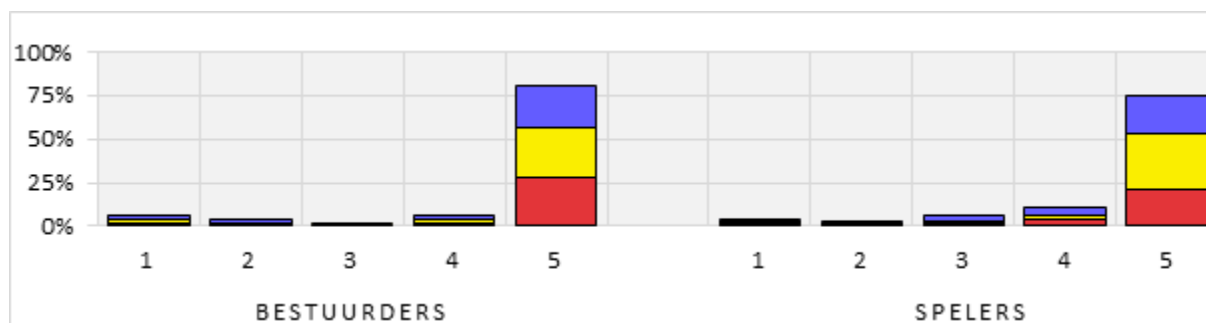

Figuur 53: de variatie in sportieve kracht van hetzelfde beloftenteam gedurende het seizoen is te groot

Wedstrijden tegen beloftenteams worden zowel sportief als qua entourage minder gewaardeerd.

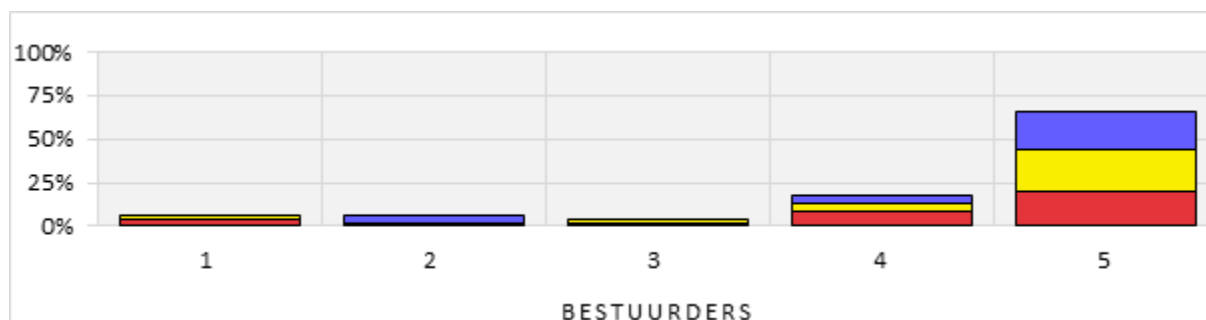

Figuur 54: wedstrijden tegen beloftenteams zijn een sportieve uitdaging

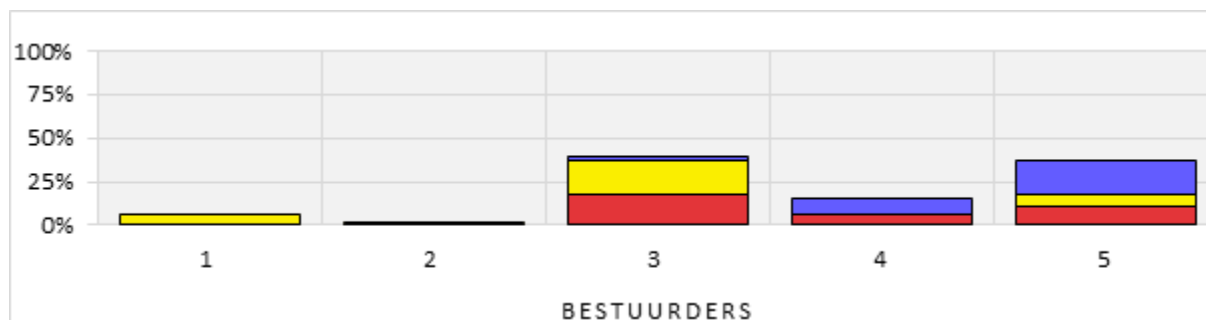
Figuur 55: een uitwedstrijd bij een beloftenteam heeft een mindere entourage

Het overgrote deel van de clubs pleit voor strakkere regelgeving voor de beloftenteams.

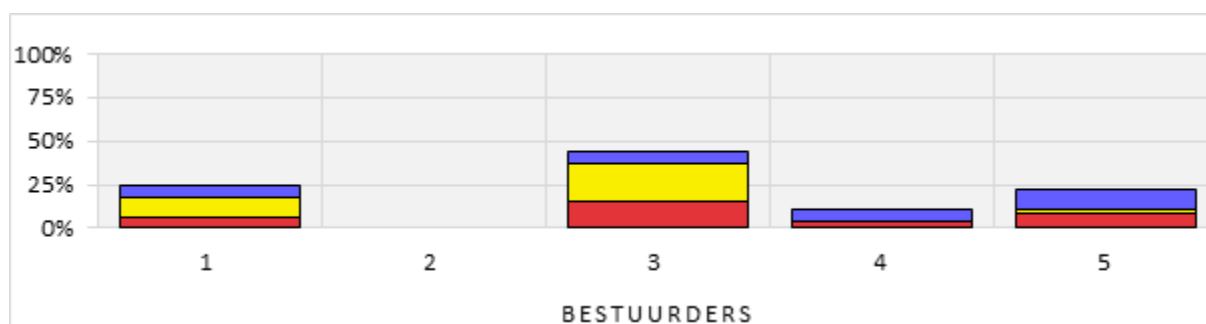

Figuur 56: de regelgeving voor de beloftenteams is te soepel

De meeste clubs staan neutraal tot positief tegenover mogelijkheden om hun eigen tweede elftallen in de standaardklassen toe te laten en om spelers uit te wisselen tussen hun eerste zaterdag- en zondagelftallen.

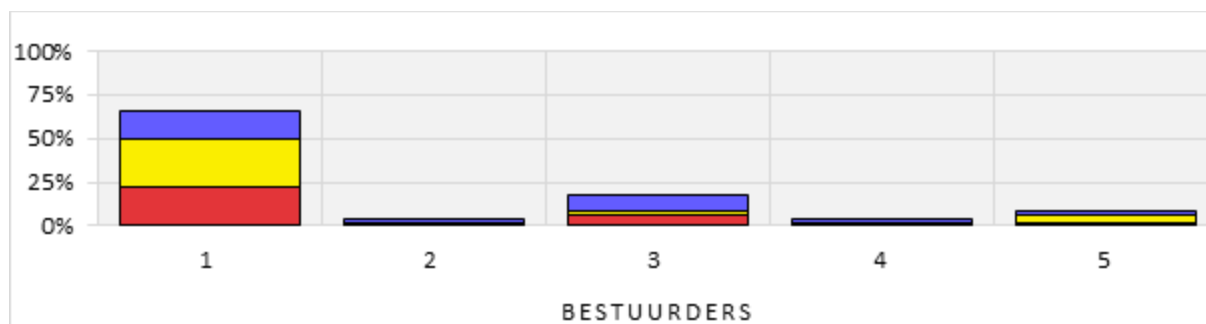

Figuur 57: ik wil graag mijn eigen tweede elftal ook in de standaardklassen

Figuur 58: ik wil graag de mogelijkheid spelers uit te wisselen tussen het eerste elftal van de zaterdag en de zondag

De algehele teneur is dat de meeste clubs ontevreden zijn over de deelname van beloftenteams in hun competitie.

Figuur 59: ik ben tevreden met beloftenteams in mijn competitie

7.2 Beloftenteams – interviews

Naast het licentiereglement is er veel weerstand met betrekking tot de beloftenteams in de piramide. De voornaamste reden hiervoor is dat de beloftenteams bezig zijn met opleiden, terwijl het primaire belang van de amateurteams bestaat bij de gratie van de sportieve prestaties. Bovendien is het zo dat er een gevoel van onrechtvaardigheid is omdat professionals tegen amateurs spelen.

De clubs vinden dat de beloftenteams geen enkele toegevoegde waarde hebben zowel sportief als qua entourage niet. De toeschouwersaantallen tegen beloften (en daarmee de recettes en baromzet) was veel lager dan tegen de andere clubs. Overigens onderkent vrijwel elke geïnterviewde de sportief-technische voordelen voor de ontwikkeling van de spelers bij de beloftenteams door het meedoen in de piramide.

Het wordt als competitievervalsing gezien dat de beloftenteams veel spelers tot hun beschikking hebben waardoor zij met sterk veranderde samenstelling tegen verschillende clubs kunnen spelen. Een maatregel die voor veel clubs een deel van de weerstand wegneemt is als de beloftenteams met een vaste selectie gaan spelen. Doorstroming naar een hoger elftal kan altijd, maar meedoen in een lager elftal alleen na een transferperiode. Er moet echter wel zorg gedragen worden dat elke speler de mogelijkheid houdt om te spelen.

Bovendien zijn de beloftenteams een concurrent op de spelersmarkt. Indien de beloften van omringende clubs in de piramide actief zijn, wordt het voor de amateurclubs moeilijker (en dus duurder) om spelers aan zich te binden. Daarnaast willen de BVO's minder snel spelers verhuren, de spelers die verhuurd worden zijn wel van een hoger niveau dan voorheen.

Een oplossing voor de mindere entourage zou kunnen zijn om beloftenteams alleen uitwedstrijden te laten spelen. Dit scheelt in de kosten voor de BVO, terwijl de amateurclubs een extra dag recettes en baromzet kunnen verdienen. Bovendien hebben de beloftenteams dan nog meer weerstand.

De mogelijke toevoeging van meer beloftenteams kan dan ook op weinig support rekenen. Indien het aantal beloftenteams per divisie wordt gemaximeerd dan is er niet genoeg ruimte voor alle teams. Als oplossing wordt genoemd om het totaal aantal beloftenteams in de piramide te maximeren en een separate beloftencompetitie te handhaven waaruit naar de Derde divisie gepromoveerd of gedegradeerd kan worden. Een andere oplossing kan zijn om een extra Tweede divisie in te richten, met in beide divisies maximaal vier beloftenteams. Een derde oplossing is door met een separate kampioenspoule voor beloftenteams te werken, waarbij het beste beloftenteam en eventueel het beste amateurteam kunnen promoveren naar de Jupiler League.

Een aantal clubs wenst, indien de beloften in de piramide blijven, ook hun eigen beloftenteam in de piramide terugzien.

Vanzelfsprekend zijn de beloftenteams wel voorstander van deelname in de piramide. Zij zien het als een sportief winstpunt. Zij zien dat de spelers zich sneller en beter ontwikkelen wat zorgt voor meer interesse van andere clubs voor die spelers. Zij vinden ook dat de KNVB meer kan doen voor een positievere beeldvorming rond de beloften. Daarnaast is het voor talenten die afvallen bij de BVO en terecht komen bij amateurclubs in dezelfde divisie het leuk om zich te bewijzen tegen de BVO.

Om er voor te zorgen dat de clubs die hun beloftenteam in de piramide hebben, dit ook serieus aanpakken, zouden er voorwaarden gesteld moeten worden aan beloften alvorens ze mee mogen doen in de piramide:

- Een bepaald percentage van het budget moet aan de jeugd worden uitgegeven
- Financiële en technische eisen stellen waaruit blijkt dat ze opleiden
- De beloftenteams moeten met een vaste selectie spelen (van bijv. 25 spelers)
  - Bij een hoger team meedoen, moet altijd kunnen, bij een lager team niet
  - Mutaties in transferwindows
- Er moet een (financiële) compensatie van de BVO naar AV gaan voor de waarde creatie voor de BVO
  - Dit kan ook bijv. door mee te doen aan de collectieve LED boarding of aan bepaalde activatieprogramma's.

Bovendien moeten de clubs er meer aan doen om de het thuis en uitpubliek te enthousiasmeren.

Het is aan te raden om jaarlijks met elkaar om tafel te gaan om de deelname en de ontwikkeling van beloftenteams in de piramide te bespreken.

7.3 Beloftenteams – data-analyse

7.3.1 Sportief

De weerstand voor de beloftenteams was dit jaar groter dan in de beloftencompetitie, dit is ook duidelijk te zien aan het aantal beloftenteams dat (bijna) is gedegradéerd. Voor bijna alle beloftenteams was er voldoende competitie spanning: ze streden voor promotie (Jong AZ) of tegen degradatie (alle overige teams uitgezonderd Jong Sparta, Jong Volendam en Jong Groningen).

7.3.2 Indeling

De beloftenteams zijn aanzienlijk meer wedstrijden gaan spelen dan ze gewend waren in de beloftencompetitie. Van de 8 derby's in de Tweede divisie stonden er bij 2 een beloftenteams op het veld (Jong Sparta Rotterdam – BVV Barendrecht en vice versa). In de Derde divisie zaterdag was dit bij 2 (Jong Almere City FC – Huizen en vice versa) van de 14 en in de Derde divisie zondag was dit bij 6 (Jong FC Den Bosch – OJC Rosmalen en vice versa, bij Jong Achilles '29 – Juliana '31 en vice versa en bij Jong Achilles '29 – JVC Cuijk en vice versa) van de 12.

7.3.3 Spelers:

De beloftenteams speelden gemiddeld met een veel jongere selectie dan de amateurverenigingen. De beloftenteams hebben gemiddeld (aanzienlijk) meer spelers gebruikt dan de amateurverenigingen, ze speelden derhalve ook gemiddeld minder minuten per speler.

7.3.4 Fans

De beloftenteams trekken aanzienlijk minder supporters dan de amateurverenigingen. Daartegenover staat dat in de Jupiler League wedstrijden waar een beloftenteam meedoet gemiddeld beter bekeken dan wedstrijden zonder beloftenteam. Aangezien in de Tweede divisie geen verschil te zien is tussen wedstrijden met en zonder beloftenteams komt dit waarschijnlijk door de aantrekkingskracht van Jong Ajax in de Jupiler League. Het ledenaantal bij alle beloftenteams is gegroeid, maar blijft overzichtelijk.

7.4 Beloftenteams – conclusies

Naast het licentiereglement is er veel weerstand met betrekking tot de beloftenteams in de piramide. De voornaamste reden hiervoor is dat de beloftenteams bezig zijn met opleiden, terwijl het primaire belang van de amateurteams bestaat bij de gratie van de sportieve prestaties. Bovendien is het zo dat er een gevoel van onrechtvaardigheid is omdat professionals tegen amateurs spelen.

De clubs vinden dat de beloftenteams geen enkele toegevoegde waarde hebben zowel sportief als qua entourage niet. De toeschouwersaantallen tegen beloften (en daarmee de recettes en baromzet) was veel lager dan tegen de andere clubs. Overigens onderkent vrijwel elke geïnterviewde de sportief-technische voordelen voor de ontwikkeling van de spelers bij de beloftenteams door het meedoen in de piramide.

Om er voor te zorgen dat de clubs die hun beloftenteam in de piramide hebben, dit ook serieus aanpakken, zouden er voorwaarden gesteld moeten worden aan beloften alvorens ze mee mogen doen in de piramide.

8

8 Conclusies

Het goede nieuws voor de top van ons voetbal bestaat uit het feit dat de overgrote meerderheid het sportieve functioneren van de competitieopzet als belangrijkste invalshoek aanmerkt. Daarna volgen publieke belangstelling en financiën terwijl de beloftenteams en de reglementen en licentie-eisen de rij sluiten. Tijdens de interviews met de bestuurders heeft de nadruk gelegen op juist die laatste twee categorieën.

Het sportieve beeld laat vooral in de Tweede divisie goed nieuws zien. Dit wordt echter overschaduwd door de negatieve afdrank over de beloftenteams en de licentieperikelen. Ook de cultuurgrenzen tussen zaterdag en zondag (fors) en tussen AV en BV (exorbitant) dragen hun stenen bij aan de voorliggende controverses.

Tijdens die interviews is op niet mis te verstane wijze uiting gegeven aan de bezwaren vanuit vrijwel de gehele top van ons voetbal tegen het proces van het ontstaan van en in dit voorjaar voorgenomen bijstelling van de voetbalpiramide.

AV bestuurders blijken desgewenst bereid hun afkeer van de huidige BV opzet aan de kant te zetten en hebben geprobeerd aan te geven hoe de promotie naar de Jupiler League wel als een sportieve prijs te kunnen aanvaarden.

Sportief

Er was veel spanning in de Tweede divisie omdat de teams aan elkaar gewaagd waren, dit was echter negatieve spanning. De spanning naar boven toe werd gemist. Deze spanning kan gecreëerd worden door extra promotieplekken, hoewel er weinig animo lijkt voor promotie naar de Jupiler League. Bovendien wordt er veel waarde gehecht aan periodekampioenschappen. Er kan door middel van periodekampioenschappen gestreden worden voor een play-off met de Jupiler League, voor later instromen in de KNVB beker of een geldprijs. De spanning in de Derde divisie wordt niet als anders ervaren in vergelijking met de Topklasse.

De Tweede divisie is sterker dan de Topklasse vorig seizoen, terwijl de beide Derde divisies zwakker zijn. De Derde divisie zondag en vorig seizoen ook de Topklasse zondag zijn zwakker dan hun equivalenten op de zaterdag. De competities zijn allemaal wel meer gebalanceerd dan vorig seizoen. De Tweede divisie is de meest gebalanceerde competitie en heeft dus de meeste wedstrijdspanning. Echter ontbrak het in deze divisie aan positieve competitie spanning.

Over de ontwikkeling van de spelers is men in de Tweede divisie neutraal tot positief, maar in de Derde divisie zaterdag veelal negatief.

Het wedstrijdvolume wordt overwegend positief beoordeeld. Zowel in de Tweede divisie als in de Derde divisie is er geen sprake van overbelasting. Ook de duur van het seizoen wordt niet als probleem ervaren.

In de Tweede divisie blijkt de spreiding in reisafstanden kleiner te zijn dan in de Topklasse van vorige seizoenen. Dit betekent dat de kwaliteit zich centreert in slechts een deel van het land. Daartegenover

staat wel in zowel de Tweede divisie als de Derde divisie de afname van het aantal derby's door velen als een groot gemis wordt ervaren, vooral door de zaterdagclubs.

Publieke belangstelling en financiën

De clubs die uit de Topklasse zaterdag naar de Tweede divisie zijn gegaan hebben een teruggang gezien in het aantal bezoekers (en daarmee de recettes en baromzet), dit komt door de beloftenteams en de zondagclubs, die een andere beleving hebben en daardoor minder toeschouwers meenemen. Bovendien zijn de wedstrijden op zaterdag om 18:00 ook minder bezocht dan de zaterdagmiddag wedstrijden. De zondagclubs hebben niet veel gemerkt aan extra bezoekers. De twee extra thuiswedstrijden hebben niet opgewogen tegen het verlies aan toeschouwers.

De media aandacht in de Tweede divisie wordt als positief ervaren. Vooral de lokale / regionale media aandacht (zowel de kranten als de regionale TV zenders). Naar FOX leeft een gevoel van onrechtvaardigheid hoe vaak elke club live wordt uitgezonden. Bovendien worden de ideeën van FOX zoals een microfoon bij de trainer of in de kleedkamer als ongewenst bestempeld.

Ook in de Derde divisie zijn de bezoekers iets lager door de toevoeging van de beloftenteams en door de grotere reisafstanden. Maar ook in de Derde divisie wordt de media exposure positief beoordeeld, voornamelijk in de kranten. De regionale TV zenders hebben minder aandacht omdat het niet het hoogste amateurniveau is.

Opzet en indeling divisies

In de Tweede divisie is er veel kritiek op het speelmoment. De meeste clubs willen graag een vast aanvangstijdstip op zaterdag variërend tussen 14:30 en 15:30. Het spelen om 18:00 kost te veel aan opbrengsten doordat er minder bezoekers komen en de bezoekers ook minder lang blijven (baromzet). Bovendien zorgt het spelen om 18:00 voor een zwaardere belasting op de vrijwilligers.

Over de zaterdag/zondag scheiding zijn de meningen verdeeld. Een aantal geïnterviewden ziet graag dat wanneer er een extra Tweede divisie wordt geïnstalleerd, deze regionaal ingedeeld wordt, terwijl anderen liever de zaterdag/zondag scheiding terug ziet. Hetzelfde geldt voor de Derde divisie, waar een aantal liever een regionale indeling ziet. Wanneer er gekozen wordt voor een afschaffing van de scheiding zaterdag/zondag moet er voor gezorgd worden dat er voldoende voetbal op de zondag blijft, bijvoorbeeld de jeugd- en/of vrouwencompetities.

Het aantal teams en wedstrijden in de verschillende wordt als prima ervaren. De beloftenteams zien wel graag de Tweede divisie uitgebreid worden naar 20 teams.

Promotie en degradatie

Het idee van doorstroming door de hele piramide is goed, maar er zijn op dit moment weinig clubs die op promotie vanuit de Tweede divisie naar de Jupiler League zitten te wachten. De grootste struikelblokken zijn

- het verschil in cultuur en organisatie tussen het amateurvoetbal en het betaald voetbal (tegen de identiteit van de amateurclub)
- het ontbreken van een vaste speeldag (zaterdag) in de Jupiler League
- de licentievoorwaarden in de Jupiler League
- de beloftenteams
- het aantal teams in de Jupiler League

Promotie wordt op dit moment niet als beloning maar als straf gezien door de meeste clubs.

Daartegenover staat wel dat veel clubs graag extra promotieplekken zien omwille van het toevoegen van spanning (en periodetitels) in de Tweede divisie.

De promotie/degradatie tussen Tweede en Derde divisie en tussen Derde divisie en Hoofdklasse wordt als zwaar aangemerkt.

Reglementen en licentie-eisen

Uit de interviews kwam naar voren dat het huidige licentiereglement grote weerstand oproept. Voornamelijk doordat de financiële haalbaarheid en consequenties van het voldoen aan de regels roept weerstand op. Hierbij gaat het vooral om licentie-eisen rondom contractspelers, organisatie, accommodatie en rapportage. De clubs vragen zich af in welke mate de opsteller van de licentieregels zich georiënteerd heeft op de mate waarin de nakoming van deze regels invloed heeft op de economische continuïteit van de betrokken clubs.

In de Derde divisie en dan vooral bij de zondagclubs bestaat veel ontevredenheid over het vereiste aantal contractspelers. In de Tweede divisie is een groot deel van de clubs tevreden over deze licentie-eis. Bij het aantal uren dat een contractspeler in dienst moet zijn zien we eenzelfde beeld.

In het algemeen lijkt het beter om de licentie-eisen in de Tweede en Derde divisie af te zwakken of meer geleiden te maken en meer aandacht te besteden aan het begeleiden van de club die promoveert naar en de club die degradeert vanuit het betaald voetbal. Hiervoor is een eerste aanzet gemaakt door een handboek op te stellen.

Men is ook ontevreden over de strafmaat gele en rode kaarten. Er moet idealiter één lijn getrokken worden met betaald voetbal, maar minimaal een zelfde strafmaat binnen de divisie. Bovendien zou het zo moeten zijn dat als je geschorst bent voor het eerste elftal je niet mee kan spelen in een ander elftal en vice versa.

Beloftenteams

Naast het licentiereglement is er veel weerstand met betrekking tot de beloftenteams in de piramide. De voornaamste reden hiervoor is dat de beloftenteams bezig zijn met opleiden, terwijl de amateurteams bezig zijn met entertainment. Bovendien is het zo dat er een gevoel van onrechtvaardigheid is omdat professionals tegen amateurs spelen.

De clubs vinden dat de beloftenteams geen enkele toegevoegde waarde hebben zowel sportief als qua entourage niet. De toeschouwersaantallen tegen beloften (en daarmee de recettes en baromzet) was veel lager dan tegen de andere clubs. Overigens onderkent vrijwel elke geïnterviewde de sportief-technische voordelen voor de ontwikkeling van de spelers bij de beloftenteams door het meedoen in de piramide.

Om er voor te zorgen dat de clubs die hun beloftenteam in de piramide hebben, dit ook serieus aanpakken, zouden er voorwaarden gesteld moeten worden aan beloften alvorens ze mee mogen doen in de piramide.

Samenvattend

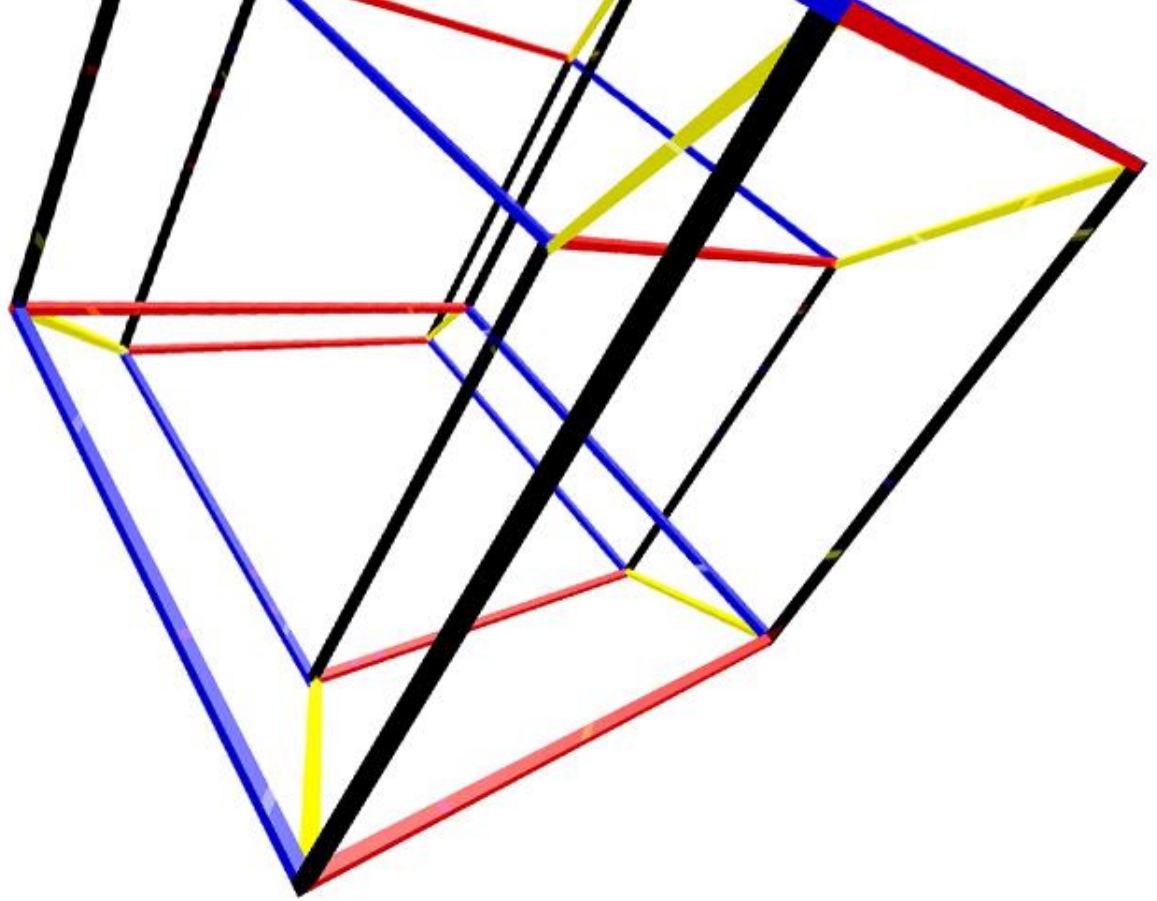
Het goede nieuws voor de top van ons voetbal bestaat uit het feit dat de overgrote meerderheid het sportieve functioneren van de competitieopzet als belangrijkste invalshoek aanmerkt. Daarna volgen publieke belangstelling en financiën terwijl de beloftenteams en de reglementen en licentie-eisen de rij sluiten. Tijdens de interviews met de bestuurders heeft de nadruk gelegen op juist die laatste twee categorieën.

Het sportieve beeld laat vooral in de Tweede divisie goed nieuws zien. Dit wordt echter overschaduwd door de negatieve afdrank over de beloftenteams en de licentieperikelen. Ook de cultuurgrenzen tussen zaterdag en zondag (fors) en tussen AV en BV (exorbitant) dragen hun stenen bij aan de voorliggende controverses.

Tijdens die interviews is op niet mis te verstane wijze uiting gegeven aan de bezwaren vanuit vrijwel de gehele top van ons voetbal tegen het proces van het ontstaan van en in dit voorjaar voorgenomen bijstelling van de voetbalpiramide.

AV bestuurders blijken desgewenst bereid hun afkeer van de huidige BV opzet aan de kant te zetten en hebben geprobeerd aan te geven hoe de promotie naar de Jupiler League wel als een sportieve prijs te kunnen aanvaarden. Het fulltime professionalisme zijn, naast het aantal teams in de Jupiler League, het aantal beloftenteams en de uniformiteit van het kick-off moment met een sterke voorkeur voor de zaterdagmiddag en een afkeer tegen de vrijdagavond die op gespannen voet staat met het semi-professionalisme, als pijnpunten aangegeven. Het cultuurverschil tussen AV en BV zal de tand des tijds nodig hebben om overbrugd te worden.

Hypercube Business Innovation

Postbus 692
3500 AR Utrecht

Telefoon: +31 30 233 80 80
E-mail: info@hypercube.nl
Kamer van Koophandel: 30160715

www.hypercube.nl

Hypercube is een onafhankelijk adviesbureau voor de publieke en private sector. We ondersteunen onze klanten bij economisch en maatschappelijk verantwoorde innovatie. Sinds 1 januari 2000 geeft Hypercube advies in openbaar vervoer, sport en maatschappelijke kosten-baten analyses.